

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be

www.onderwijsinspectie.be

so-1f

DL-ve

Verslag over de doorlichting van Sint-Jozefscollege 1 te AARSCHOT

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 123646-31849-123638

Instellingsnummer 31849

Instelling Sint-Jozefscollege 1

Directeur Stefan THIELS

Adres Schaluin 28 - 3200 AARSCHOT

Telefoon 016-55.11.11

Fax 016-55.11.22

E-mail sintjozefscollege@sjca.be

Website <http://www.sjca.be>

Bestuur van de instelling VZW Sint-Jozefscollege

Adres Schaluin 28 - 3200 AARSCHOT

Scholengemeenschap SGKSO Aarschot - Betekom

Adres Herseltsesteenweg 4_A - 3200 AARSCHOT

CLB Vrij CLB Aarschot

Adres Bekaflaan 63 - 3200 AARSCHOT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-01-2017, 17-01-2017, 18-01-2017, 19-01-2017, 20-01-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 20-01-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 22-03-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Wendy FRANQUET

Teamleden Marc D'HOOP, Olivier DOUVERE, Christa VANPOUCKE, Chris
VAN WOENSEL, Jean-Luc WITTEVRONGEL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037)	8
4.1.1.2 Plastische opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/044).	10
4.1.1.3 Wetenschappelijk werk in de eerste graad in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	13
4.1.1.4 Beeldende vorming en architecturale vorming in kso tweede graad in de studierichting Beeldende en architecturale vorming (leerplan D/2007/0279/011).	15
4.1.1.5 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Latijn en Wetenschappen (leerplan D/2002/0279/047)	17
4.1.1.6 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/001 en D/2009/7841/045)	21
4.1.1.7 Chemie in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2014/7841/013)	24
4.1.1.8 Engels en Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplannen D/2014/7841/003 en D/2014/7841/005)	27
4.1.1.9 Geschiedenis in aso en kso derde graad (leerplannen D/2001/0279/006 en D/2003/0279/006)	30
4.1.1.10 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)	33
4.1.1.11 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	36
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	38
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	40
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	40
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	41
5.1 Leerbegeleiding	41
5.2 Evaluatiepraktijk	44
5.3 Deskundigheidsbevordering	47
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	50
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	53
7.1 Wat doet de school goed?	53
7.2 Wat kan de school verbeteren?	53
7.3 Wat moet de school verbeteren?	53
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	54
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	54

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Administratief bestaat het Sint-Jozefscollege Aarschot uit drie instellingsnummers: twee middenscholën (instellingsnummers 123638 en 123646) en een zesjarige school (instellingsnummer 31849). De drie scholën functioneren als een pedagogisch geheel. De verslaglegging gebeurt per instellingsnummer. Om een volledig beeld te krijgen van de school dient de lezer de drie verslagen samen te lezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'Vakoverschrijdende eindtermen', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Overige reglementering', 'Kwaliteitsonderzoek', 'Algemeen beleid' en 'Sterktes en zwaktes van de school' zijn echter identiek in de drie verslagen.

2 SAMENVATTING

Het Sint-Jozefscollege Aarschot omvat een middenschool aan de rand van de stad en een aso-kso school in het stadscentrum. Naast een eerste graad met een A-stroom omvat het onderwijsaanbod een ruim aantal studierichtingen binnen aso en enkele studierichtingen binnen kso in het studiegebied beeldende kunsten.

De school heeft een kansrijke leerlinginstroom met weinig schoolse achterstand. De meeste leerlingen stromen vlot door en doen het redelijk goed in het vervolgonderwijs. Ze kiezen meer dan het Vlaamse gemiddelde voor een academische bachelor en hun studiesucces ligt om en bij het gemiddelde.

De schoolvisie benadrukt de waarden duurzaamheid, dienstbaarheid en verbondenheid, maar zet leerlingen en leraren ook aan om buiten de lijntjes te kleuren. Het brede aanbod aan algemeen vormende activiteiten en de creatieve invulling van de keuzevakken sluiten hier mooi bij aan. In een aantal vakken is deze ontwikkelingsdynamiek ook zichtbaar in een krachtige stimulerende leeromgeving. Daar staat tegenover dat het lesaanbod veelal sterk leraargestuurd is en traditionele werkvormen overheersen.

De directie voert een toegankelijk, ondersteunend en participatief beleid. De vlotte werking van de overlegstructuren zorgt voor een duidelijke communicatie met inbreng van alle partijen. De schoolleiding heeft oog voor kwaliteitszorg, maar heeft die nog niet systematisch voor heel de schoolwerking en tot op vakniveau uitgewerkt. In de onderzochte processen – de leerbegeleiding, de evaluatiepraktijk en de deskundigheidsbevordering – ontbreken dan ook concrete operationele doelstellingen. Dit bemoeilijkt de realisatie en de opvolging van de visie in de praktijk.

Binnen de leerbegeleiding investeert de school veel in kwaliteitsvolle remediëringsinitiatieven. Het preventieve luik van de leerbegeleiding krijgt minder aandacht. Om het leren te ondersteunen geven de leraren in hun cursus systematisch aan wat ze van de leerlingen verwachten, maar deze studietips bereiken zelden het niveau van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. De klassenraad kan de aanzet geven tot leerondersteuning, maar de school vindt het belangrijk dat ook de leerlingen zelf het initiatief nemen om ondersteuning te vragen.

In de middenschool staat een brede evaluatie centraal met het oog op een goede oriëntering van de leerlingen. De evaluatie neemt dan ook sleutelcompetenties mee in beschouwing. De bovenbouw legt het accent op proefwerken om zo de leerlingen grote leerstofgehelen te laten verwerken in functie van verdere studies. Deze manier van evalueren past niet optimaal bij alle leerplandoelstellingen. De school benut de evaluatie weinig om het leerproces van de leerlingen vorm te geven. De school onderbouwt de attesteringen zorgvuldig.

De school hecht veel belang aan deskundigheidsbevordering. Ze organiseert schoolbrede navormingen die passen binnen de beleidsprioriteiten. Een aantal leraren volgen ook frequent individuele nascholing. De school heeft nog geen zicht op de effecten van de deskundigheidsbevordering op de klasvloer.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert. De school voldoet niet aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' omwille van de ontoereikende organisatie en een aantal situaties die niet voldoen aan de minimale veiligheids- en comfortvereisten. Het erkenningsonderzoek kwam verder tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod en levert een overwegend positief beeld op van de leerplanrealisatie. Zo voldoet de leerplanrealisatie voor geschiedenis in de eerste graad en in de derde graad aso en kso, voor wetenschappelijk werk in de eerste graad in de basisoptie Moderne wetenschappen, voor wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Latijn en Wetenschappen, voor cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen, voor Engels en Frans in de pool moderne talen en voor chemie in de pool wetenschappen. Voor plastische opvoeding in de eerste graad is de leerplanrealisatie een voorbeeld van goede praktijk, alsook de realisatie van de onderzoekscompetentie in de pool Moderne talen en het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen op uitvoeringsniveau. De leerplanrealisatie voldoet echter niet voor beeldende en architecturale vorming in kso tweede graad in de studierichting Beeldende en architecturale vorming en voor wiskunde in aso derde graad in de pool Wiskunde.

Voor de middenschool (instellingsnummers 123638 en 123646) voldoet de leerplanrealisatie en eindigt de doorlichting met een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'. Op grond van tekorten in de leerplanrealisatie in de tweede en derde graad formuleert de inspectie een beperkt gunstig advies voor de school met het instellingsnummer 31849.

Omwille van de tekorten op het vlak van 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' formuleert de inspectie voor de drie scholen een beperkt gunstig advies voor deze erkenningsvoorwaarde.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	geschiedenis, plastische opvoeding	
Graad 1 Artistieke vorming	geschiedenis	
Graad 1 Latijn	geschiedenis	
Graad 1 Moderne wetenschappen	geschiedenis	wetenschappelijk werk
Graad 2 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 2 ASO Latijn	wiskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 KSO Beeldende en architecturale vorming		beeldende en architecturale vorming
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans, geschiedenis	Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	geschiedenis, wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	geschiedenis	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	geschiedenis	cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels, Frans, geschiedenis	Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	chemie, geschiedenis	chemie
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	geschiedenis, wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	chemie, Engels, Frans, geschiedenis	chemie, Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	Engels, Frans, geschiedenis, wiskunde	Engels, Frans, wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	chemie, geschiedenis, wiskunde	chemie, wiskunde
Graad 3 KSO Architecturale vorming	geschiedenis	
Graad 3 KSO Beeldende vorming	geschiedenis	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie
Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen aan bod in de studie van de historische samenlevingen. Ook de evaluatiepraktijk sluit voldoende bij de leerplandoelstellingen aan.

Onderwijsaanbod	Als inleiding maken de leerlingen vaardigheidsgericht kennis met het historisch referentiekader. Zij leren voldoende werken met dit kader door historische gegevens frequent te situeren in tijd, ruimte en socialiteit en geregeld tijdlijnen en historische kaarten te analyseren.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

In de studie van de prehistorie, het oude nabije oosten en de klassieke oudheid komen de meest kenmerkende feiten en ontwikkelingen uit de verschillende domeinen van de socialiteit voldoende evenwichtig aan bod. De aandacht gaat daarbij vooral naar het verklarende niveau van het historisch denken, met name kenmerken, verklaringen, beïnvloedende factoren, oorzaken en gevolgen van historische feiten en ontwikkelingen. De opbouw van het begrippenkader is daarin doelgericht geïntegreerd.

Positief in het onderwijsaanbod is de verdieping van kennis naar inzicht voor verschillende historische inhoud. Zo verwerven de leerlingen inzicht in relaties tussen de historische samenlevingen in het Middellandse zeegebied aan de hand van enkele vergelijkingen uit verschillende domeinen van de socialiteit. De inzichtelijke duiding gebeurt verder via voorbeelden van wisselwerking tussen de domeinen van de socialiteit en via relevante actualisering van enkele probleemstellingen. In de bespreking van historische ontwikkelingen maken de leerlingen ook kennis met gelijktijdig- en ongelijktijdigheid, continuïteit en discontinuïteit.

De leerlingen werken frequent met bronnen via de opdrachten in het leerwerkboek en de analyse van geprojecteerde documentatie. De verwerking heeft vooral tot doel informatie uit bronnen te halen met het oog op de samenstelling en de verklaring van de leerinhouden. Daarnaast zijn er ook enkele oefeningen waarin de leerlingen de bronnen leren identificeren en de basisvragen van de historische kritiek beantwoorden (analyse van betrouwbaarheid, feit en mening). Historisch speur- en denkwerk met zoek-, verwerkings- en rapporteringsopdrachten komt dan weer te weinig voor (zie leerplandoelstellingen B3-B5, B7, B12, B13).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De lessen geschiedenis vinden plaats in voldoende uitgeruste lokalen. Het digitale ‘bordboek’ wordt permanent ingezet voor visuele en structurele ondersteuning en voor begeleide bronnenanalyse. Er zijn geen historische atlanten beschikbaar; ‘werken met ruimte’ gebeurt door middel van de thematische kaarten in het leerboek. Werkopdrachten waarbij de leerlingen van ICT gebruikmaken, komen zelden voor. Daarmee is de bijdrage van het vak geschiedenis tot de VOET ‘ICT-vaardigheden’ beperkt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Aansluitend bij de visie op evaluatiepraktijk organiseert de school voor geschiedenis gespreide evaluatie in het eerste leerjaar en een systeem van overhoringen, taken en examens in het tweede leerjaar. Er zijn in de vakgroep weinig afspraken over de invulling van de gespreide evaluatie in het eerste leerjaar. Ze bestaat uit een verzameling van enkele losse taken en overhoringen die gespreid over het schooljaar fragmenten van historische kennis, inzicht en vaardigheden evalueren. Enerzijds sluiten de geëvalueerde kennis en vaardigheden voldoende aan bij het onderwijs- en leerproces. Anderzijds vormt de evaluatie geen coherent geheel waaruit de beheersing van de leerplandoelstellingen objectief af te leiden is. De evaluatie in het tweede leerjaar vertoont meer samenhang wat de examens en de overhoringen betreft. De examens zijn voor alle lesgroepen identiek. De vraagstelling in de overhoringen en de examens sluit logisch aan bij het onderwijsproces. Ze is voldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. De ondervraagde historische inhouden zijn representatief en relevant. De vragen peilen voldoende geproportioneerd naar kennis, inzicht en vaardigheden. Het beheersingsniveau voldoet. Er zijn vele vragen op basis van bronnenanalyse. De doelstellingen ‘werken met bronnen’ zijn daarin voldoende herkenbaar. Daarnaast bevat de evaluatie ook voldoende vragen met betrekking tot situering in het historisch referentiekader en met betrekking tot historisch inzicht via onder meer ondervraging van oorzaken en gevolgen, relaties, wisselwerking en relevante actualisering. De evaluatie in de vorm van taken is niet optimaal en verloopt niet gelijkgericht. De frequentie verschilt per leraar en is over het algemeen laag. De opdrachten zijn onvoldoende concreet afgestemd op de leerplandoelstellingen (bijvoorbeeld ‘werken met bronnen’), waardoor ook de beoordelingscriteria vaag zijn. De recentelijk door de school voorgestelde brede evaluatie met beoordeling van sleutelcompetenties staat in het vak geschiedenis nog niet op punt. De studieresultaten voor geschiedenis zijn positief. De meeste leerlingen slagen met een voldoende tot behoorlijke totaalscore.

Leerbegeleiding Een ordelijk en motiverend klasmanagement en de methodiek van het leerboek ondersteunen het leren leren. De leerlingen krijgen voldoende informatie over wat ze moeten kennen en kunnen. Ze kunnen ook terugvallen op de samenvattingen en mindmaps in het leerboek als vertrekpunt voor het studeren. De leraren maken de vaktaal voor de leerlingen toegankelijk via ondersteunende begrippenlijsten.

*Preventief
Curatief*

In de lessen is er voldoende aandacht voor informatieverwerking, maar deze verloopt heel centraal gestuurd. De leerlingen leren daarbij weinig gebruik maken van leerstrategieën. Zo leidt het begeleid (zelfstandig) leren onvoldoende naar probleemoplossend leren.

Er is voldoende feedback op de evaluatie en de leerprestaties. Remediëring gebeurt overwegend informeel en geïntegreerd in het onderwijs- en leerproces. Voor leerlingen met specifieke leerproblemen sluit de begeleiding op vakniveau aan bij die op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering Om de horizontale en verticale samenhang te versterken overleggen de leraren graadgebonden en graadoverstijgend. Er is samenwerking op verschillende vlakken: de jaarplanning, de opmaak en de uitvoering van leerlijnen, de aanpak van het onderwijs- en leerproces, de keuze van de leermiddelen, de organisatie van excursies of breed vormende acties en de leerlingenevaluatie. De recent ontwikkelde leerlijnen zijn ondersteunend voor het bepalen van het beheersings- en verwerkingsniveau in elke graad. Alleen op het vlak van de gespreide evaluatie en het aanbod van taken is de samenwerking in de eerste graad nog niet optimaal.

*Overleg
Vorming*

De leraren staan open voor kwaliteitsverbetering en professionalisering. Zo hebben zij in een sterkte-zwakte analyse hun werking geëvalueerd. Voor bijsturing en kwaliteitsverbetering doen ze een beroep op het bestaande aanbod van nascholingen en op de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst.

4.1.1.2 Plastische opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/044).

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden via inhoudelijk uitdagende opdrachten aangereikt. De leerlingenevaluatie voldoet.

Onderwijsaanbod De jaarplannen vertalen de leerplandoelstellingen in opdrachten voor de leerlingen. De verschillende leerplandoelstellingen komen hierbij voldoende aan bod. Het aandeel van de leerlingen in het onderzoekend gedeelte van de component 'waarnemen' vraagt meer diepgang. Daarentegen moedigen de leraren hen sterk aan om in het onderdeel 'onderzoek en vormgeven' te experimenteren met verschillende technieken, vormen en kleuren, wat hun ontwikkeling van de beeldtaal ten goede komt. 'Reflecties en attitudes' krijgen behoorlijk wat aandacht. Een wederzijdse respectvolle omgang en de open communicatie tussen leerlingen onderling en met de leraren getuigen hiervan.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Jaarlijks kiest de vakgroep samen met het kso een thema, zoals dit schooljaar 'Gimme Shelter'. Binnen plastische opvoeding stemmen de leraren hun opdrachten zoveel mogelijk af op dit thema en plaatsen dit in een kunstzinnig en maatschappelijk relevant kader. Dit daagt de leerlingen uit om zowel hun persoonlijke, creatieve als kritische kant te tonen. Het resultaat is een boeiende confrontatie van alle aspecten van het jaarthema, leerjaar- en zelfs graadoverstijgend.

De opdrachten variëren sterk in technieken en kaders binnen de leefwereld van de leerlingen. Dit stimuleert ze om hun manuele vaardigheden en hun verbeeldingskracht aan te scherpen. Er zijn duidelijke afspraken over de horizontale en verticale afstemming binnen de eerste graad. Alhoewel er voldoende contacten zijn met de vakgroep van het kso in de bovenbouw ontbreekt een afstemming tussen de eerste en tweede graad.

Sommige leerlingenwerken getuigen van een uitzonderlijk hoge kwaliteit en maturiteit. Het lerarenteam schenkt duidelijk aandacht aan de ontwikkeling van de individuele beeldtaal van de leerlingen, wat te zien is in de grote diversiteit van de uitwerking van de opdrachten.

De schoolleiding staat positief tegenover de kunstzinnige vakken. Ze spant zich in om de aanwezigheid van de artistieke vorming op school zichtbaar te maken. Leerlingenwerken sieren vele muren en krijgen een prominente plaats in de inkomhal. Dit sluit mooi aan bij de visie van de school en promoot bovendien het kso-aanbod van de bovenbouw.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Plastische opvoeding heeft een eigen deel van het gebouw toegewezen gekregen. Hierdoor kan de vakgroep de identiteit van het vak sterk tot uiting laten komen in de traphal en de lokalen. De lokalen stralen sterk de sfeer van een creatief stimulerende omgeving uit waardoor de leerlingen er met plezier naar toe komen. Alle lokalen hebben mooi daglicht en voldoende kunstlicht, zijn voldoende ruim en beschikken over wasbakken en de nodige bergruimte.

De leraren gaan creatief om met het materiaal; de leerlingen krijgen veel ruimte om te experimenteren met de grondstoffen en de hulpmiddelen. Er is een vlotte integratie van ICT in het lesgebeuren. De pc's staan ter beschikking van de leerlingen en zij kunnen vrij hun gsm gebruiken om documentatie op te zoeken en inspiratie op te doen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie peilt voldoende naar het bereiken van de leerplandoelstellingen. Tijdens de opdrachten krijgen de leerlingen de gepaste begeleiding om een goed eindproduct te kunnen afleveren. De leraren beoordelen evenzeer het proces als het product.

De leraren bespreken de werken klassikaal of individueel en geven de leerlingen steeds individueel mondelinge feedback bij hun punten. De neerslag van deze feedback is verschillend per leraar soms niet terug te vinden in de documenten, wat de transparantie naar de ouders toe belemmert. De commentaren op het rapport getuigen van een positief stimulerende en remediërende aanpak.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De sfeer tijdens de lessen is ongedwongen, de leerlingen ervaren de klas als een veilige omgeving waardoor zij hun gevoelens tonen in hun werk. Een goede klasorganisatie zorgt ervoor dat er een aangename en efficiënte bedrijvigheid heerst, ondanks de beperkte lestijd.

De leraren hebben oog voor diverse lesvormen. Ze leiden opdrachten klassikaal in, zetten sterk in op individuele begeleiding en bijsturing waarbij ze de leerlingen stimuleren om zoveel mogelijk zelf oplossingen te vinden, laten de leerlingen elkaar onderling helpen...

De leerlingen bewaren hun opdrachten in een map die in de klas blijft. Hierin zitten naast het eindproduct ook de voorbereidende oefeningen en experimenten. Onlangs namen de leerlingen een logboek in gebruik. Niet iedereen maakt hier even gretig gebruik van. Bovendien willen de leerlingen deze boekjes te netjes houden. Deze zelfcensuur en de schroom om in hun logboek aan persoonlijk onderzoek te doen, zorgen ervoor dat dit initiatief maar bij een paar leerlingen het gewenste resultaat bereikt, namelijk het herbeleven van het creatief proces.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Er is veelvuldig informatief overleg binnen de vakgroep. De onderwerpen zijn van praktisch-organisatorische aard, maar regelmatig komen ook agogisch-didactische thema's aan bod. Verscheidene malen per jaar verlopen de vergaderingen samen met de vakgroep van het kso. De leraren benutten dit graadoverstijgend overleg nog onvoldoende om hun werking op elkaar af te stemmen.

Het lerarenteam toont een grote expertise in zijn vak en een bereidheid om zijn pedagogisch handelen aan te scherpen. Veelvuldige tentoonstellings- en museabezoeken vullen de leraren aan met diverse opleidingen. Hiermee houden ze de vinger aan pols in het kunstlandschap en blijven ze nieuwe gebieden verkennen.

4.1.1.3 Wetenschappelijk werk in de eerste graad in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende contextueel gerealiseerd. De volledigheid en de transparantie van de evaluatiepraktijk voldoen.

Onderwijsaanbod Over het algemeen worden de leerplandoelstellingen volledig en op het juiste beheersingsniveau aangeboden. Het onderwijsaanbod gaat meestal uit van een contextuele realisatie van de leerplandoelstellingen. Hierdoor is de betrokkenheid van de leerlingen bij de lessen groot. De leraren spenderen veel lestijd aan het leren interpreteren en toepassen van formules. Hierdoor krijgen de leerlingen bij bepaalde contexten echter minder kansen om op een interactieve manier aan de andere doelstellingen te werken.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het leerplan vraagt om dwarsverbindingen te bouwen tussen SEI en wetenschappelijk werk. Er is nood aan duidelijkere afspraken om deze beter op elkaar af te stemmen. De doelstelling rond wederzijdse beïnvloeding van wetenschappelijke disciplines staat nog te weinig centraal.

De leerlingen leren gericht waarnemen tijdens demonstratieproeven en een aantal leerlingenproeven. De leerlingen voeren de meeste leerlingenproeven en metingen echter uit in tamelijk grote groepjes. Daardoor komen niet alle leerlingen voldoende actief aan bod om de vereiste wetenschappelijke vaardigheden onder de knie te krijgen. Er is veel aandacht om de resultaten van het onderzoek nauwkeurig weer te geven in een tabel en een grafiek. De leraren spenderen ook voldoende tijd aan de interpretatie van de grafische verwerking van de meetresultaten. Er is echter weinig aandacht om de onderzoekjes te laten starten vanuit een gegeven onderzoeksvraag. Het formuleren van een hypothese komt ook minder expliciet aan bod. De leerlingen leren weinig zelf de verschillende stappen in een wetenschappelijk onderzoek herkennen en benoemen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De meeste lessen vinden plaats in een degelijk uitgerust vaklokaal. De minimaal vereiste leermiddelen zijn aanwezig, maar niet altijd in voldoende hoeveelheden. Dit bemoeilijkt in grote klasgroepen het uitvoeren van de leerlingenproeven in voldoende kleine groepjes.

De vaklokalen beschikken over een beamer en een computer met internetaansluiting. De leraren zetten deze doelgericht in om de lessen aanschouwelijk te maken. De kwaliteit van de projectie is niet in alle lokalen optimaal.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk op toetsen en examens is voldoende transparant. De leraren maken afspraken om gelijkaardige examenopgaves op te stellen voor parallelklassen. De leerinhouden uit de aangeboden contexten en projecten worden voldoende bevraagd via taken, toetsen en examens. Een groot aantal vragen op toetsen en examens peilen naar het correct weergeven van grootheden en eenheden. Bepaalde van deze vragen peilen uitsluitend naar het kunnen reproduceren van kennis omdat ze buiten een context gesteld worden, terwijl het leerplan daarop aandringt. Sommige examens zijn bovendien onevenwichtig omdat ze samengesteld zijn uit een groot aantal rekenvraagstukken. De leraren leveren inspanning om de rekenvraagstukken en een aantal vragen bij de toetsen en examens contextrijk te ondersteunen. De meer uitdagende vragen en rekenvraagstukken worden door de leraren aangeduid als verdieping op het examen. De meeste leraren vermelden de punten van de verdieping bij de rapportcommentaren. Dit verhoogt de transparantie van de evaluatiepraktijk.

De evaluatie van de meeste doelstellingen voor onderzoekend leren gebeurt hoofdzakelijk tijdens het practicumexamen van het tweede trimester. Tijdens de lessen evalueren de leraren minder de wetenschappelijke vaardigheden. Ook bij de evaluatie van het eindwerkje ligt de nadruk hoofdzakelijk op het product, namelijk het verslag en de presentatie. De evaluatiecriteria hiervoor zijn transparant maar weinig afgestemd op de doelstellingen voor onderzoekend leren en de specifieke doelstellingen voor wetenschappelijk werk.

De jaarresultaten van de leerlingen zijn over het algemeen voldoende.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De lessen verlopen in een rustig, aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. De leerlingen krijgen voldoende hulp bij het structureren van de leerinhouden. De leraren hanteren vraaggestuurde leergesprekken om het probleemoplossend denken te stimuleren. Ze spenderen voldoende aandacht aan het gebruik van probleemoplossende strategieën bij het oplossen van rekenvraagstukken.

De leraren zetten het elektronische leerplatform zinvol ter ondersteuning van de leerbegeleiding in. Het bevat verbeterleutels, extra oefeningen en ondersteunend lesmateriaal. Daarnaast bieden de leraren ook per trimester een leerstofoverzicht aan zodat de leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen voor het examen.

De leraren bespreken klassikaal de verbeterde taken en toetsen zodat de leerlingen inzicht krijgen in hun fouten. Ze kunnen ook buiten de lessen steeds met hun vragen bij de leraren terecht.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De leraren wetenschappelijk werk overleggen vooral informeel en wisselen vlot materiaal uit. Het engagement van de leraren is groot. Ze maken tijdens het informeel overleg vooral praktische en organisatorische afspraken. Ze bewaken hierbij horizontaal de gelijkgerichtheid in het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk. Er is overleg met de leraren natuurwetenschappen en techniek om overlapping in het aanbod te voorkomen.

De leraren overleggen ook ongeveer éénmaal per trimester formeel. Tijdens deze vergaderingen komen pedagogische didactische thema's zelden diepgaand aan bod.

De leraren hebben de laatste schooljaren weinig vakgerichte nascholing gevolgd.

4.1.1.4 Beeldende vorming en architecturale vorming in kso tweede graad in de studierichting Beeldende en architecturale vorming (leerplan D/2007/0279/011).

Voldoet niet

Een deel van de leerplandoelstellingen krijgt een foute invulling. Het beoogde beheersingsniveau ligt te hoog voor een groot deel van de leerlingen. Dit verstoort ernstig het evenwicht en de samenhang van het onderwijsaanbod. De evaluatie van deze leerplandoelstellingen gebeurt bovendien niet valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het leerplan is geconstrueerd vanuit vier vakgebieden: architecturale vorming, beeldende vorming, kunstinitiatie en waarnemingsteken. Binnen architecturale vorming creëerde de school twee vakken, namelijk architecturaal ontwerpen en architecturaal tekenen. Architecturaal tekenen neemt een lesuur per week in beslag, architecturaal ontwerpen twee lesuren. Waarnemingsteken krijgt drie uren toegewezen, beeldende vorming twee uren en kunstinitiatie een uur.

Het leerplan vermeldt slechts een korte paragraaf over de technische tekentaal. Het stelt dat meetkundige constructies, projectiemethode en schaaltekenen op een geïntegreerde wijze geleerd worden bij de vormstudie. Het doel is het kunnen aanwenden van deze tekentaal als communicatiemiddel bij het ruimtelijk weergeven en het ruimtelijk plannen. Het leerplan bepaalt eveneens dat de rechthoekige projectie en het tekenen van axonometrisch perspectief aangewend worden als hulpmiddel bij de weergave.

De leerlingen krijgen architecturaal tekenen duidelijk niet geïntegreerd aangeboden en op een veel te hoog beheersingsniveau. Het cursusmateriaal toont aan dat de leerlingen voornamelijk wetenschappelijk tekenen krijgen, wat ver af staat van het architecturaal werken. De tijdsbesteding aan architecturaal tekenen staat in wanverhouding tot het architecturaal ontwerpen.

De vakken architecturaal ontwerpen, beeldende vorming, waarnemingsteken en kunstinitiatie daarentegen tonen een goede en evenwichtige afstemming op de leerplandoelstellingen en op het beheersingsniveau van de leerlingen. De leerlingenresultaten getuigen van een mooie leercurve. De leerlingen leren werken met een breed aanbod aan technieken en materialen. Zij exploreren hun creatief-artistische mogelijkheden en gaan op zoek naar een eigen beeldtaal.

De vakgroep tekende verticale leerlijnen uit voor de tweede en de derde graad. Er is ruimte voor verbetering van de horizontale afstemming en voor een intensievere vakoverschrijdende samenwerking, ook met de algemeen vormende vakken.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Het kso is voor de praktische vakken voornamelijk gevestigd op de zolderverdieping. De lokalen lopen in elkaar over. Dit bevordert graad- en vakoverschrijdend de interactie van leerlingen en leraren. De ruimtes zijn groot, daglicht komt via de dakramen overvloedig binnen en de kunstverlichting is goed aangepast. Er is voldoende bergruimte. De lokalen stralen sterk de identiteit van de studierichting uit.

De leerlingen kunnen aan grote tafels werken, de opstelling bevordert de samenwerking en bepaalt mee de goede en bedrijvige sfeer. Het materiaal is voldoende aanwezig en de leraren zetten dit op een creatieve manier in. De aanwezigheid van ICT-materiaal is nipt, de aanwending ervan gebeurt doelmatig en geïntegreerd.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Verschillend per vak gebruiken de leraren eigen evaluatieformulieren. De evaluatiecriteria verwijzen soms nog onvoldoende naar de leerplandoelstellingen. Door de goede toelichting bij de opdrachten weten de leerlingen wat de beoordelingscriteria zijn voor de meeste vakken. De meeste leraren volgen de evolutie van de leerlingenwerken van nabij en individueel op. Hun tussentijdse feedback helpt de leerlingen om een goed eindresultaat te bekomen. De geschreven commentaren zijn vooral positief en remediërend opgesteld.

De evaluatie van het vak architectuurtekenen voldoet niet. Een groot aantal kleine toetsen bepalen samen met de examens de totaalscore. Evenals het aanbod bevinden ook de evaluaties voor dit vak zich op een te hoog beheersingsniveau voor vele leerlingen. Bovendien is de puntenopbouw sterk afhankelijk van vormelijke factoren. Terwijl de leerlingen een juiste oplossing geven, verliezen ze punten omdat ze niet de juiste lijndikte gebruiken, een lijn iets scheef zetten, een foute benaming gebruiken, ... De puntenscore reflecteert zodoende onvoldoende de essentie van het vak. Dit werkt demotiverend voor een aantal leerlingen. Het gewicht van het vak architectuurtekenen in het curriculum van de leerlingen is overdreven groot en beïnvloedt te sterk hun toekomstkansen.

Leerbegeleiding In de meeste klassen heerst een aangename en bedrijvige sfeer. De meeste leraren zetten sterk in op de individuele begeleiding van de leerlingen. Ze stimuleren het creatieve en probleemoplossend vermogen van de leerlingen. Ze dagen hen uit om hun grenzen te verleggen. De leraren voorzien voor de snellere leerlingen in een verdieping of uitbreiding van de opdracht.

*Preventief
Curatief*

Syllabi, documentatie en eigen notities verzamelen de leerlingen in een ringmap. Hun werken blijven in een andere map in de klas. Onlangs zijn de leerlingen gestart met een logboekje om hun notities over kunstinitiatie bij te houden. De leerlingen werken hier nog niet allemaal even intensief en intuïtief mee, maar het is een mooie aanzet.

Deskundigheidsbevordering De communicatie tussen de meeste leraren is levendig. Naast de praktisch-organisatorische aspecten hebben ze oog voor agogisch-didactische onderwerpen. Ze bekijken kritisch elkaars syllabi. Het team zoekt nog hoe ze een sterkere horizontale afstemming en een intensere vakoverschrijdende integratie van de projecten kunnen bekomen.

*Overleg
Vorming*

De leraren blijven op de hoogte van de tendensen binnen de kunstwereld door bezoeken aan musea en tentoonstellingen. Vaktechnisch is het bijscholingsaanbod vrij karig. Een aantal leraren oefenen naast het lesgeven nog andere, kunst-gerelateerde activiteiten uit die hun lesgeven versterken.

4.1.1.5 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Latijn en Wetenschappen (leerplan D/2002/0279/047)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen aan bod. De evaluatie gaat voldoende na of de leerlingen alle leerplandoelstellingen bereiken.

Onderwijsaanbod De vakgroep bewaakt de leerplanrealisatie systematisch. Ze maakt afspraken voor zowel het aanbod als de evaluatiepraktijk. Dat leidt tot een volledig aanbod en een evenwichtige spreiding van alle leerplandoelstellingen. De vakgroep houdt rekening met het profiel van de leerlingengroep. Zo blijft in leerweg 4 het aanbod beperkt tot de basisdoelstellingen en krijgen de leerlingen in leerweg 5 heel wat uitbreidingsdoelstellingen aangeboden.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Voor verdieping en uitbreiding kiest de vakgroep systematisch voor leerplandoelstellingen die een verhoging van de rekenvaardigheid en van het abstractievermogen vereisen. De leerlingen maken daarom veel oefeningen buiten contexten, dikwijls met een hogere moeilijkheidsgraad dan het leerplan vereist.

De vakgroep houdt weinig rekening met het vereiste beheersingsniveau van een aantal leerplandoelstellingen. Zo besteden de leraren weinig aandacht aan leerplandoelstellingen die vragen om begrippen en verbanden te verwoorden of waarvoor grafisch inzicht vereist is. In het eerste leerjaar zijn dat onder andere de leerplandoelstellingen G33, F36 en F42 en in het tweede leerjaar F36, F46 en F47.

Enkele leerplandoelstellingen die gericht zijn op toepassingen in contexten, komen met weinig diepgang aan bod. De klemtoon ligt bij de oefeningen overwegend op het technische aspect van de oplossingsmethode. Zo krijgen de leerlingen weinig kansen om belangrijke wiskundige vaardigheden, zoals denken en redeneervermogen en probleemoplossend denken, te ontwikkelen. Deze aanpak zet een rem op de competentiegerichte wiskundevorming en de ontwikkeling van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.

De leraren besteden geen uitdrukkelijke aandacht aan de wiskundeattitudes omdat ze ervan uitgaan dat die impliciet verweven zitten in het aanbod van de leerinhouden.

Onderwijsorganisatie De school biedt zowel leerweg 4 als leerweg 5 in de studierichting Latijn aan. Ze doet dit vanuit de zorg om in de tweede graad een zo breed mogelijke basis aan te bieden en om een ruime studiekeuze open te laten in de derde graad. Hierdoor biedt de school voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhouden aan. In de officiële documenten (notulen van de delibererende klassenraad, adviezen, rapporten) blijken geen conflicten. De school waakt er voldoende over dat in de studierichtingen met 4 wekelijkse lestijden de uitgangspunten (uitstel van studiekeuze en eenpoligheid van de studierichtingen van de tweede graad) behouden blijven en er geen hypotheek ligt op de aansluiting met de derde graad.

Uitrusting De materiële uitrusting volstaat om de leerplandoelstellingen te realiseren. De lokalen zijn ruim genoeg en zijn uitgerust met een computer en een projectiesysteem. De meeste leraren gebruiken de wiskundige software en het bordboek doelgericht om het leerproces te ondersteunen. Alle leerlingen hebben een grafische rekenmachine en ze hanteren die, vooral in het eerste jaar, functioneel.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Voor leerweg 5 van het tweede leerjaar ontwikkelde de vakgroep zelf cursusmateriaal. Dat sluit onvoldoende aan bij het leerboek van het eerste leerjaar. Inhoudelijk vertoont dat cursusmateriaal de knelpunten van het aanbod, zoals hierboven beschreven.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is overwegend valide en transparant. De vakgroep koppelt de examenvragen aan de leerplandoelstellingen. Dat leidde recent tot een reflectie over de examens en de puntenverdeling. De vakgroep houdt zich consequent aan de schoolafpraak om alle klassen van dezelfde leerweg hetzelfde examen te geven. De meeste vragen zijn voor de leerlingen herkenbaar omdat ze in de les of bij een overhoring gelijkaardige oefeningen maakten. Er is een goed evenwicht tussen de theorie en de oefeningen. Op de examens is een puntenverdeling aanwezig. Dat maakt de examens transparant.

De examens en toetsen zijn representatief voor wat in de les gebeurt. De vakgroep stelt veel vragen die peilen naar hoge rekenvaardigheid. Dat zijn dan vragen die, los van enige context, peilen naar de reproductie van oplossingstechnieken. Heel wat vragen evalueren eenzelfde leerplandoelstelling, waardoor het aandeel ervan sterk doorweegt in de evaluatie. Deze vaststellingen zijn een risico voor de betrouwbaarheid van de evaluatiepraktijk.

In de tweede graad tellen de resultaten van overhoringen en taken slechts voor 20 % mee in het eindtotaal. Zo wil de school de leerlingen de kans geven om, zonder risico op slechte punten, de leerplandoelstellingen uitgebreid te oefenen tijdens het schooljaar. De leraren geven meestal voldoende overhoringen om deze doelstelling te bereiken en zo het individueel leerproces van hun leerlingen bij te sturen.

De leraren nemen de vakattitudes niet op in de evaluatie. De vakgroep maakte hierover geen sluitende afspraken. Hiermee volgt de vakgroep de visie van het leerplan niet.

De school neemt deel aan de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen. De resultaten geven nog geen aanleiding tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De meeste leraren werken bewust aan preventieve leerbegeleiding. In de lessen heerst een rustig en motiverend leerklimaat. De leerlingen zijn aandachtig en werkzaam. Het leerproces verloopt overwegend sterk gestuurd, waardoor van zelfstandig leren weinig sprake is. Door een beperkte variatie in werkvormen missen de leerlingen kansen om wiskundige inzichten te verwoorden, te reflecteren en van elkaar te leren. Zo oefenen de leerlingen onvoldoende de leervaardigheden zoals de eindtermen 'leren leren' vragen. De leraren moedigen de leerlingen aan om thuis te oefenen. Op het elektronische leerplatform staan studietips en extra oefeningen met verbeterersleutels. Na elk examen doen de leerlingen een resultatenanalyse van hun examen, onder begeleiding van de leraar. Hierbij ontwikkelen zij zelfreflectie en krijgen ze inzicht in hun manier van leren. De school voorziet in curatieve leerbegeleiding in de vorm van (getrapte) volgkaarten en monitoraat. In beide gevallen verwachten de leraren dat de leerling deze begeleiding actief opneemt. De vakgroep verzamelt geen gegevens om de doelgerichtheid van deze initiatieven te meten en bij te sturen. De meeste leraren schrijven feedback bij de resultaten op het rapport. Die biedt meestal relevante en ondersteunende informatie bij het cijferresultaat. Om hun motivatie te prikkelen, krijgen de leerlingen de kans om deel te nemen aan de wiskundeolympiades.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroep vergadert formeel een aantal keer per jaar over onderwerpen die de directie oplegt. Dit verticaal vakoverleg rond leerlijnen en ICT leverde tot nu weinig concrete resultaten op. De leraren van de tweede graad vergaderen frequent. Zo is de vakgroep voldoende georganiseerd om de vastgestelde knelpunten weg te werken en de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatie te garanderen. Een aantal leraren volgde de intern georganiseerde ICT-vorming. De vakgroep brengt de overige nascholingsbehoeften niet in kaart. Het initiatief om externe nascholing te volgen ligt bij de individuele leraar. Globaal genomen volgen de leraren wiskunde weinig nascholing. Er gebeurt weinig multiplicatie van gevolgde nascholing.

4.1.1.6 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/001 en D/2009/7841/045)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen. Het aanbod en de evaluatiepraktijk zijn representatief voor het leerplan.

Onderwijsaanbod	Zowel in cultuur- als gedragswetenschappen in de tweede en de derde graad komen de meeste leerplandoelstellingen met voldoende diepgang aan bod. Een beperkt aantal doelen ontbreekt of krijgt onvoldoende aandacht. Zo ontbreken voor gedragswetenschappen in de tweede graad enkele leerplandoelstellingen waarbij leerlingen theoretische concepten moeten toepassen op de eigen situatie en in de derde graad de meeste leerplandoelstellingen die te maken hebben met conflicthantering. Voor cultuurwetenschappen gaat te weinig aandacht naar de leerplandoelstellingen van het thema 'kunst'.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het onderwijsaanbod voldoet aan het vereiste beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De leerlingen gaan actief aan de slag met de leerstof aan de hand van betekenisvolle opdrachten. Ze passen begrippen, denkkaders en concepten toe op concrete vraagstukken. Het onderwijsaanbod sluit voldoende aan bij de leefwereld van de leerlingen en bevat verschillende relevante didactische uitstappen. Vooral in de derde graad daagt het aanbod de leerlingen voldoende uit. Zo zetten verschillende opdrachten de leerlingen aan om actuele thema's te leren analyseren, synthetiseren en beoordelen op basis van wetenschappelijke kaders. In de tweede graad gebeurt dit minder. Het lerarenteam benadrukt consequent het wetenschappelijk denken en de wetenschappelijke onderbouwing van de lesinhouden.

De leerlingen verwerven in voldoende mate de onderzoekscompetentie aan de hand van betekenisvolle opdrachten. In de tweede graad krijgen ze een theoretische onderbouwing en oefenen ze onder begeleiding deelaspecten van de onderzoekscyclus. Zo maken ze kennis met verschillende onderzoeksmethoden. In de derde graad doorlopen ze de volledige onderzoekscyclus. In het vijfde leerjaar gebeurt dit sterk begeleid. In het zesde leerjaar werken de leerling begeleid zelfstandig aan een onderzoekopdracht. De leerlingen confronteren hun onderzoeksresultaten met andere standpunten uit hun literatuurstudie.

Het lerarenteam werkt voldoende vak- en graadoverstijgend samen om respectievelijk de horizontale en de verticale samenhang te waarborgen. Hierdoor is de overlap in het aanbod veeleer beperkt en verloopt de aanpak van de onderzoekscompetentie min of meer volgens een logische leerlijn. Er zijn echter weinig vakoverschrijdende initiatieven waarbij de leerlingen verbanden leren leggen tussen de twee vakken.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leraren maken gebruik van ruime lokalen die het toelaten om activerende werkvormen te gebruiken. Deze lokalen beschikken over een computer met internetaansluiting en projectiemogelijkheid. De leraren gebruiken deze ICT-mogelijkheden veelvuldig om het onderwijsproces visueel te ondersteunen. De school heeft voldoende computers voor de leerlingen, maar de leraren integreren weinig ICT in het leerproces van de leerlingen. Zo blijven ook de mogelijkheden van het elektronische leerplatform onderbenut.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk bestrijkt de meerderheid van de leerplandoelstellingen. De enkele doelstellingen die niet of weinig terug te vinden zijn in het onderwijsaanbod ontbreken ook in de evaluatiepraktijk. Het aantal evaluatiemomenten is beperkt, waardoor er zowel voor cultuur- als voor gedragswetenschappen nog enkele leerplandoelstellingen ontbreken die verwijzen naar de hogere beheersingsniveaus zoals analyseren en beoordelen. In de tweede graad bestaat de eindbeoordeling uit opdrachten, toetsen en examens; in de derde graad enkel uit examens en enkele opdrachten die leerplandoelstellingen evalueren die moeilijk te meten zijn met examens. Toetsen tellen dan niet mee in de eindbeoordeling, maar laten de leerlingen wel toe zichzelf te testen. De opdrachten, toetsen en examens peilen evenwichtig naar kennis, inzicht en toepassing in bekende en nieuwe contexten. De vraagstelling op examens en toetsen is gevarieerd, maar bevat steeds voor een beperkt aantal punten een contextloze bevraging van begrippen. De puntenverdeling op de examens is helder. Bij opdrachten en taken ontbreken echter vaak duidelijke evaluatiecriteria. De complexiteit van de beoordeling neemt onvoldoende toe doorheen de vier jaren. Dit komt omdat de evaluatie weinig doelstellingen geïntegreerd bevraagt, maar vooral peilt naar losstaande doelstellingen en omdat een aantal examens in de derde graad van gedragswetenschappen nog vrij veel gesloten vragen bevatten (bijvoorbeeld invuloefeningen). De evaluatie van de onderzoekscompetentie richt zich op het product en het proces. De puntenverdeling en de verwachtingen zijn duidelijk. Toch mist de evaluatie van de onderzoekscompetentie de nodige objectiviteit en transparantie door het gebrek aan concrete evaluatiecriteria, afgestemd op de verschillende fasen van een onderzoekscyclus.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het klasklimaat is aangenaam en de leerlingen en leraren gaan positief en respectvol met elkaar om.

Het cursusmateriaal past bij het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en ondersteunt het leerproces. In de tweede graad is dit een leerwerkboek en in de derde graad eigen cursusmateriaal. In beide graden vullen relevante artikels het lesmateriaal aan. In de tweede graad overheerst het onderwijsleergesprek en invuldidactiek, in de derde graad zet het lesmateriaal meer aan tot het gebruik van gevarieerde werkvormen, maar in beide graden blijft het onderwijs sterk leraargestuurd. In de derde graad verwerven de leerlingen wel begeleid zelfstandig de onderzoekscompetentie. Een duidelijke handleiding ondersteunt hen hierbij.

Binnen cultuur-en gedragswetenschappen zet de vakgroep, in overeenstemming met de visie van de school, sterk in op het leren verwerken van grote leerstofgehelen om hen voor te bereiden op verder studeren. De leerlingen krijgen per vak en per graad duidelijke instructies hoe ze de leerstof moeten beheersen en studeren. Een leerlijn in het aanbrengen van leerstrategieën om uiteindelijk te komen tot meer zelfstandig leren en zelfregulatie van het leerproces ontbreekt.

Leerlingen met tekorten kunnen steeds terecht bij de leraren voor meer uitleg of kunnen gebruik maken van het monitoraat. Voor zij-instromers met onvoldoende voorkennis beschikt de vakgroep over aangepast cursusmateriaal dat de essentie van de vorige jaren bevat.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep overlegt frequent over organisatorische en pedagogisch-didactische thema's wat leidt tot een goede leerplanrealisatie, maar nog niet tot een optimale verticale leerlijn. Zo ontbreken afspraken over een duidelijke leerlijn in leerstrategieën en complexiteit van de evaluatie.

De leden van de vakgroep verhogen sporadisch hun deskundigheid door het volgen van nascholingen. Dit gebeurt voornamelijk op basis van wat er zich aandient en minder vanuit een analyse van de vormingsnoden binnen de vakgroep.

4.1.1.7 Chemie in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2014/7841/013)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden met voldoende aandacht voor onderzoekend leren gerealiseerd. De evaluatie peilt op een degelijk beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod De leerlingen krijgen de vakinhoudelijke basisdoelstellingen doorgaans volledig, voldoende evenwichtig en op een gepast beheersingsniveau aangeboden. Om het kansrijke leerlingenpubliek voldoende uit te dagen, kiest de vakgroep ervoor om ook zoveel mogelijk verdiepende doelstellingen aan te bieden. Hierdoor komt echter de realisatie van de doelstellingen die gepland staan op het einde van het schooljaar, soms in het gedrang. Zo werden vorig schooljaar bepaalde doelstellingen over isomerie en organische reactietypes minder diepgaand aangeboden.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen voeren voldoende leerlingenpractica uit. Deze zijn evenwichtig gespreid over het geheel van de leerstof en sluiten voldoende aan bij de leerinhouden. Bij de meeste practica is er voldoende aandacht voor de algemene doelstellingen voor onderzoekend leren/leren onderzoeken. De leerlingen van de pool wetenschappen maken in het tweede leerjaar ook een werkstuk voor de realisatie van de specifieke eindtermen over de onderzoekscompetentie (SETOC). De leraren wetenschappen (chemie, fysica en biologie) bepalen voor iedere lesgroep het vakgebied dat centraal zal staan binnen de opdracht. Bij de onderzoekjes voor chemie komen de SETOC geïntegreerd aan bod. De kwaliteit van sommige werken en het onderzoekspeil van de leerlingen is echter nog niet optimaal. Daarvoor verloopt de overgang van onderzoekend leren over leren onderzoeken naar de onderzoekscompetentie tijdens de lessen chemie weinig evenwichtig. Het oefenen van de wetenschappelijke vaardigheden gebeurt immers tijdens de leerlingenpractica tot op het einde van de derde graad sterk gestuurd. Het verslag van het practicum blijft meestal beperkt tot het invullen van een opdrachtenblad met voorgedrukte tabellen en sterk sturende vragen. Bij de verslaggeving komen bovendien niet alle leerlingen voldoende aan bod, omdat er één verslag per groep gemaakt wordt. Bij sommige leerlingen zijn de verslagen in de leerlingennotities ook niet ingevuld. Het reflecteren en rapporteren gebeurt voor de onderzoeksopdracht in het kader van SETOC veel minder gestuurd. De leerlingen beschikken voor deze opdracht over een uitgebreide handleiding met duidelijke criteria. Ze krijgen tijdens de lessen voldoende tijd om hun zelfgekozen experimenten uit te voeren. De verdere uitwerking en begeleiding van de onderzoekjes gebeurt buiten de lestijden chemie.

De leraren verbinden voldoende de wetenschappelijke concepten met de leefwereld van de leerlingen. Dit komt expliciet tot uiting in het aangeboden cursusmateriaal. Hierdoor komen de doelstellingen voor 'Wetenschap en samenleving' voldoende aan bod tijdens de lessen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De meeste lessen vinden plaats in een vaklokaal waar een demonstratietafel beschikbaar is. De school beschikt voor het uitvoeren van leerlingenproeven ook over een goed uitgerust laboratorium. Om de geplande practica en demonstratieproeven optimaal te laten verlopen, wisselen de leraren geregeld van lokaal. De minimaal vereiste leermiddelen zijn aanwezig. Er zijn echter een paar knelpunten in verband met de opslag en het beheer van producten met gevaarlijke eigenschappen. (Zie verslag van het onderzoek bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.) De lokalen beschikken over een beamer en een computer met internetaansluiting. De leraren zetten deze doelgericht in om de lessen aanschouwelijk te maken. De leerlingen gebruiken tijdens de lessen weinig zelf ICT-hulpmiddelen om bijvoorbeeld gericht informatie te verzamelen en te verwerken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Over het algemeen evalueren de leraren de meeste vakinhoudelijke doelstellingen op een evenwichtige manier en op het juiste beheersingsniveau. De vraagstelling bij de toetsen en examens is voldoende contextrijk en gevarieerd. Sommige opgaves zijn echter onvoldoende enkelvoudig opgesteld. Bepaalde examens bevatten bovendien een groot aantal meerkeuzevragen zonder dat de leerlingen hun keuze moeten motiveren. Dit brengt de betrouwbaarheid van de evaluatie in het gedrang. Deze evaluatievorm laat niet toe het denkproces van de leerlingen te volgen. Ze zijn dus minder geschikt om na te gaan of de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken. De evaluatie van de algemene doelstellingen voor onderzoekend leren/leren onderzoeken is vooral productgericht. De leraren geven punten op basis van het verslag van de leerlingenpractica. De evaluatiecriteria hiervoor zijn niet voldoende transparant. Het is meestal onduidelijk op welke manier de wetenschappelijke vaardigheden en de vakgebonden attitudes er deel van uit maken. De leraren hebben gelijkgerichte afspraken gemaakt voor de beoordeling van de werkstukken in het kader van de realisatie van de SETOC. Bij deze evaluatie spenderen de leraren voldoende aandacht aan de verschillende fasen van het onderzoek. Voor de beoordeling van het logboek zijn de criteria niet voldoende verfijnd en transparant. Om de verantwoordelijkheid van de leerlingen te stimuleren, bieden de leraren na elk hoofdstuk extra oefeningen aan die de leerlingen als zelfevaluatie kunnen maken. De leraren volgen weinig op of de leerlingen deze kansen effectief benutten. Hierdoor wordt tijdens het schooljaar weinig nagegaan of alle leerlingen de aangeboden leerplandoelstellingen realiseren. Het aantal toetsen en taken is daarvoor ook te beperkt. De leerlingenresultaten zijn goed. Op jaarbasis komen er weinig tekorten voor.

Leerbegeleiding De lessen verlopen in een rustig, aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. De leraren hanteren hoofdzakelijk vraaggestuurde leergesprekken om het probleemoplossend denken te stimuleren. De leerlingen krijgen voldoende tijd om zelfstandig oefeningen op te lossen. Tijdens de lessen gebruiken de leraren weinig werk- en groeperingsvormen die de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Dit gebeurt wel tijdens de leerlingenproeven. Het cursusmateriaal is verzorgd en biedt aan de leerlingen voldoende hulp bij het structureren van de leerinhouden. De leerlingen gebruiken zelfstandig probleemoplossende strategieën bij het oplossen van rekenvraagstukken. Ze leren echter tijdens de lessen weinig zelf informatie opzoeken, verwerken en samenvatten.

*Preventief
Curatief*

Het elektronische platform wordt zinvol ingezet ter ondersteuning van de leerbegeleiding. Het bevat verbeterleutels en studietips. Sommige leraren bieden er ook de leerinhouden en de presentaties van de lessen aan.

De verbeterde toetsen en taken worden klassikaal besproken indien nodig. Bij tekorten of moeilijkheden met de leerstof tijdens het schooljaar verwachten de leraren dat de leerlingen zelf om remediëring vragen. Bij een tekort na het kerstexamen, kan de klassenraad beslissen een volgkaart in te voeren om de inzet van de leerling tijdens het tweede trimester strikter op te volgen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De leraren chemie overleggen vooral informeel en wisselen vlot materiaal uit. Ze maken vooral praktische en organisatorische afspraken. Pedagogisch-didactische thema's komen daarentegen minder diepgaand aan bod. Door de versnipperde opdrachten en de vele opdrachtenwissels de laatste jaren, is de continuïteit binnen de vakgroep onder druk komen te staan. De meeste leraren hebben de laatste jaren weinig vakgerichte nascholing gevolgd. De professionele dialoog binnen de vakgroep chemie verloopt nog niet optimaal. De huidige leraren chemie geven wel blijk van voldoende reflecterend vermogen om hun onderwijsaanbod en evaluatiepraktijk verder af te stemmen op het leerplan. De leraren beseffen dat samenwerking noodzakelijk zal zijn om de kwaliteit van de leerplanrealisatie te verhogen.

De leraren organiseren ook een overkoepelende vakgroepvergadering wetenschappen. De frequentie van deze vergadering is recentelijk opgedreven. Bij dit formeel overleg spendeert de vakgroep vooral aandacht aan de verticale samenhang van het aanbod van de vakinhoudelijke doelstellingen. De verticale en horizontale samenhang van het aanbod van de wetenschappelijke vaardigheden komt minder aan bod. De vakgroep is recentelijk gestart met het opstellen van evaluatiecriteria voor de beoordeling van wetenschappelijke vaardigheden en attitudes.

4.1.1.8 Engels en Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplannen D/2014/7841/003 en D/2014/7841/005)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen en eindtermen van de basisvorming in ruime en de doelstellingen van het specifieke gedeelte in voldoende mate. De evaluatie is representatief. De leerbegeleiding en materiële uitrusting voldoen.

Onderwijsaanbod Het onderzoek is gericht op de realisatie van de basisvorming en het specifieke gedeelte van de vakken Engels en Frans in de pool moderne vreemde talen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen van de basisvorming Engels en Frans in ruime mate. De resultaten van de leerlingen zijn behoorlijk. Het leerboek vormt de kern van het aanbod maar beide vakgroepen vullen het in grote mate aan met kwaliteitsvol leermateriaal. Zij houden daarbij sterk rekening met de actualiteit. Alle vaardigheden komen evenwichtig aan bod en de aangeboden tekstsoorten zijn voldoende gevarieerd. Men schenkt echter slechts beperkt aandacht aan tekstopbouw en genreconventies.

De vakgroep Engels koos recent voor een ander leerboek. De leraren bieden frequent taaltaken aan, waarin ondersteunende kennis en verschillende vaardigheden geïntegreerd aan bod komen. De vakgroep Frans is in schooljaar 2016-2017 resoluut overgeschakeld naar een nieuwe methode en werkt systematisch en gestructureerd naar het realiseren van taaltaken toe. Het verhogen van de spreekvaardigheid Frans was een van de redenen om naar meer leerlingactiverend leermateriaal over te schakelen. Het vlotte en verzorgde gebruik van de beide doeltalen als instructietaal en communicatiemiddel tijdens de les stimuleert de ontwikkeling van de luister- en de spreekvaardigheid bij de leerlingen.

Voor Frans krijgen de leerlingen woordenschat en spraakkunst in functie van relevante communicatieve taalsituaties aangeboden. De vakgroep Engels vindt het noodzakelijk de leerlingen thematische woordenschatlijsten onafhankelijk van de behandelde inhoud aan te bieden en te laten instuderen. De socioculturele component komt aan bod in samenhang met de communicatieve vaardigheden. De leerlingen lezen teksten waarvan de inhoud relevant is voor de Franstalige/Engelstalige cultuur en leefwereld.

De vakgroep verrijkt het onderwijsaanbod door films, Engelstalig toneel en het bezoek aan een internationaal vertelfestival. Verder krijgen de leerlingen de mogelijkheid twee uur conversatie Frans te oefenen als keuzevak en in te schrijven voor een reis naar Londen of Parijs. De leerlingen worden ook uitgedaagd door de deelname aan de olympiade voor Frans of de opvoering van een Franstalig toneelstuk.

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen met betrekking tot het specifieke gedeelte in voldoende mate. De vakgroepen bieden de specifieke leerplandoelstellingen in samenhang met doelstellingen van de basisvorming aan zoals het leerplan vooropstelt. Het aanbod is gericht op de verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming en een verdieping van de reflectie op cultuur. De doelstellingen in verband met 'Taal als systeem' en 'Taal en communicatie' komen aan bod maar worden minder diepgaand uitgewerkt.

De wijze waarop de onderzoekscompetentie gerealiseerd wordt, kan gelden als een voorbeeld van goede praktijk. De leerlingen doorlopen alle stappen van het onderzoeksproces en presenteren de resultaten ervan in de doeltaal en dit jaarlijks wisselend voor Frans of Engels. Er is aandacht voor het formuleren van de onderzoeksvraag en het hanteren van een stappenplan. Hierbij leren de leerlingen de OVUR-procedure (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren) toepassen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Alle lokalen zijn uitgerust met een lerarencomputer, internetverbinding, beamer en scherm. Verder kan de vakgroep via reservatie beschikken over één van de computerlokalen. In de leslokalen zijn woordenboeken en extra les- en leesmateriaal beschikbaar. De aankleding van de lokalen illustreert de cultuur van de regio's waar de taal gesproken wordt.

ICT ondersteunt efficiënt het onderwijsleerproces zowel op leerling- als leraarniveau. ICT-gerelateerde elementen maken geregeld deel uit van de opdrachten, die de leerlingen uitvoeren.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingresultaten zijn voldoende tot goed voor beide talen en worden onderbouwd door frequente toetsing. De evaluatiepraktijk is representatief voor de leerplandoelstellingen. De organisatie van de evaluatiepraktijk verschilt tussen Engels en Frans.

Voor Engels bestaat de evaluatie uit opdrachten 'vooraf' (50 %) en examens (50 %). Daarnaast rapporteert de vakgroep over toetsen en taken woordenschat en grammatica, maar neemt deze resultaten niet op in het jaartotaal. De leerlingen zijn daarvan op de hoogte en uit de cijfers blijkt dat niet alle leerlingen zich hiervoor voldoende inzetten. De vaardigheden krijgen een belangrijke plaats in het dagelijks werk en worden frequent en evenwichtig getoetst. Daarnaast voeren de leerlingen geregeld taaltaken uit. Een schriftelijk en een mondeling examen, waarin woordenschat, spraakkunst, culturele achtergronden en taaltaken aan bod komen, vervolledigen het systeem.

De vakgroep Frans stapte in het schooljaar 2016-2017 over naar gespreide evaluatie. In de loop van elk trimester evalueert de vakgroep via taaltaken, waarin de vaardigheden en leerinhouden geïntegreerd zijn opgenomen. Voor de leerlingen uit de pool moderne vreemde talen wordt het mondeling examen van juni behouden. De vakgroep bezint zich op dit moment nog over de doelstellingen, die zij via dit examen willen toetsen. Gezien de recente invoering van dit systeem plant de vakgroep een evaluatie ervan op het einde van het schooljaar.

Het gebruik van evaluatiefiches met heldere criteria staat in geen van beide talen al volledig op punt en vraagt nog enige verfijning inzake gelijkgerichtheid en inhoud. De leerlingen weten wat van hen verwacht wordt en zijn op de hoogte van de beoordelingscriteria. De zelfevaluatie en peerevaluatie is structureel ingebouwd in verschillende evaluatiemomenten. De evaluatie van de leerplandoelstellingen onderzoekscompetentie, die 10 % van het jaartotaal vertegenwoordigt, gebeurt zowel op proces – als productniveau en is kwalitatief en transparant gestructureerd.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De lessen verlopen in een positief leerklimaat en de leerlingen worden goed ondersteund in hun leerproces. De leraren hanteren activerende werkvormen zodat de leerlingen kansen krijgen om met elkaar in de doeltaal in gesprek te gaan. Er wordt rekening gehouden met specifieke onderwijsbehoeften. Soms belemmert de grootte van de lesgroepen in niet zo ruime lokalen het toepassen van activerende werkvormen. Bij de klasbezoeken werd vastgesteld dat de leraren de leerlingen aanmoedigen tot participatie en interactie.

Een begeleidingsnota Engels informeert de leerlingen betreffende doelstellingen, leerinhouden, werkvormen, evaluatiepraktijk en remediërmogelijkheden. De studietips blijven veeleer algemeen. Een gelijkaardige nota voor Frans is op dat punt concreter. In beide nota's komt echter de specificiteit van de pool moderne talen te beperkt naar voor. Zoals de leerplannen Engels en Frans stellen, beogen de specifieke eindtermen niet alleen een verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming maar ook een verdieping van de reflectie op taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem.

De leraren ondersteunen de leerlingen in hun leerproces door middel van leerstofoverzichten en extra oefeningen op het leerplatform. Zij reiken de leerlingen een kwaliteitsvol document aan in verband met het realiseren van de leerplandoelstellingen onderzoekscompetentie.

De leerlingen krijgen feedback op hun taken en toetsen. Indien nodig kunnen zij steeds een beroep doen op de leraren voor extra uitleg of oefeningen. De school organiseert een aantal lessen 'leren leren' voor de leerlingen van III, 1. De leerlingen kunnen voor ondersteuning ook een beroep doen op studiecoaching of monitoraat voor Engels.

Het inzetten van het leerlingvolgsysteem om de beginsituatie en de remediëring van de leerlingen in kaart te brengen, is nog in volle ontwikkeling. De leraren hebben nog niet de gewoonte remediëringsactiviteiten te registreren in het leerlingvolgsysteem. Het leerlingvolgsysteem bevat wel de verslagen van de ondersteuning die de leerlingen krijgen via studiecoaching of monitoraat.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking is een hefboom voor de kwaliteit van het taalonderwijs. De vakgroepen Engels en Frans vergaderen per taal en per graad of graadoverstijgend. Naast de formele vergaderingen, maken de leraren informeel afspraken over inhoudelijke en organisatorische aspecten van de onderwijs- en evaluatiepraktijk en stellen zij gezamenlijk toetsen en examens op. De leraren die parallel staan werken informeel intensief samen. De vakgroep Frans heeft naar aanleiding van de invoering van de nieuwe methode en een andere evaluatiepraktijk de samenwerking over de graden heen sterk geïntensifieerd om de verticale leerlijn en gelijkgerichte aanpak te bewaken.

*Overleg
Vorming*

De inhoudelijke expertise van de vakgroep wordt gedeeld en vergroot door het volgen van interne en externe bijscholingen. Beide vakgroepen plegen intensief overleg over de gehanteerde leerboeken en toetsen bij de keuze ervan de inhoud af aan de leerplandoelstellingen.

Ondanks de correlerende leerplandoelstellingen in de pool moderne talen hebben de vakgroepen Engels en Frans een veeleer beperkte samenwerking opgezet. Op de leerplandoelstellingen onderzoekscompetentie na, zijn er weinig of geen afspraken in verband met de realisatie van de specifieke doelstellingen van de pool moderne talen. Beide vakgroepen wisselen via het elektronisch leerplatform wel ideeën en materiaal uit.

4.1.1.9 Geschiedenis in aso en kso derde graad (leerplannen D/2001/0279/006 en D/2003/0279/006)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen op het vereiste beheersingsniveau aan bod in de studie van de historische samenlevingen. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voldoet.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Elk leerjaar start met een doelgerichte herhaling van het historisch referentiekader. De leerlingen leren daarbij in de overgang naar de te bespreken historische periode enkele kenmerkende historische gegevens schetsen in tijd, ruimte en socialiteit en in de context van continuïteit en discontinuïteit.

In de jaarplannen zijn de leerplancriteria voor de ordening van de historische inhouden voldoende herkenbaar. De leerstof betreft de meest kenmerkende historische thema's en ontwikkelingen van de 19de en 20ste eeuw uit de verschillende domeinen van de socialiteit. Enkele relevante sociaal-culturele aspecten zijn geïntegreerd in de context van de sociaal-politieke en sociaal-economische ontwikkelingen. Er is aandacht voor diachrone en synchrone benaderingen en voor niet-westerse samenlevingen in relatie tot de westerse wereld. Verder is er gepaste actualisering van enkele historische thema's of gaan de leraren verdiepend in op belangrijke actualiteit.

In de uitvoering komen een grote meerderheid van de geplande historische inhouden met voldoende diepgang aan bod. Een pijnpunt is dat de studie van de overgangsfase naar een nieuwe samenlevingsvorm (periode 1750-1850) wegens tijdsgebrek in leerjaar II,2 naar de derde graad doorgeschoven wordt. Dit zet heel veel druk op de leerplanrealisatie. Uiteindelijk komen in leerjaar III,2 niet alle kenmerkende probleemvelden uit de eigen tijd volwaardig aan bod. Dit probleem stelt zich nadrukkelijk in de studierichtingen kso met slechts één lesuur per week en geregelde lesuitval. Hier staat een doelgerichte selectie van de historische inhouden nog niet op punt. Dat verschillende historische thema's duidend geactualiseerd worden, compenseert het tekort enigszins. De vakgroep werkt volop aan de bijsturing van het knelpunt en heeft daartoe ook een nieuw leerboek in gebruik genomen.

De studie van de historische thema's gebeurt in alle lesgroepen van aso en kso met aandacht voor situering in het historisch referentiekader, duiding van relevante verbanden, wisselwerking tussen de socialiteitsdomeinen, termijnontwikkelingen, actualisering en kritische interpretatie. Daarmee komen de meeste leerplandoelstellingen met betrekking tot kennis en inzicht en enkele historische vaardigheden met betrekking tot situering en kritische interpretatie op een voldoende tot behoorlijk beheersingsniveau aan bod. De opbouw van het begrippenkader sluit geïntegreerd aan bij de studie van de historische thema's. Een jaarlijkse excursie en een activiteit, aansluitend bij de actualiteit en burgerzin, verruimen de historische vorming ervaringsgericht.

In het onderwijs- en leerproces komen de historische vaardigheden voldoende aan bod. Via frequente opdrachten verwerven de leerlingen vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen met het oog op de samenstelling en de verklaring van de leerinhouden. Daarbij zijn er ook geregeld toepassingen van de historische kritiek op de bronnen zelf. Voor het bronnenmateriaal maken de leerlingen overwegend gebruik van het leerboek, de leerlingencursus en de historische atlas. Zoek- en verwerkingsopdrachten met gebruik van ICT komen zelden voor in de lessen. De leerdoelen met betrekking tot historisch onderzoek komen onder meer aan bod in enkele opdrachten zelfstandig werk of groepswork. De afstemming op de betrokken doelstellingen en op het vereiste beheersings- en verwerkingsniveau voldoet over het algemeen, zeker wat betreft het groepswork in het tweede leerjaar (toepassing van literatuurstudie in combinatie met 'oral history').

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De meeste lessen vinden plaats in een vaklokaal, dat met voldoende leermiddelen is uitgerust. De beschikbare dataprojectie wordt permanent ingezet voor visualisering, bronnenanalyse en structurele ondersteuning van het onderwijs- en leerproces. Het gebruik en de beschikbaarheid van ICT voor de leerlingen zijn beperkt. Zoek- en verwerkingsopdrachten met gebruik van ICT gebeuren meestal via zelfstandig werk of groepswork buiten de lessen.
---	--

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is samengesteld uit overhoringen, taken, opdrachten ‘vooraf’ en examens. Overhoringen (herhalingstoetsen) en taken gelden als formatieve evaluatie. Die moet informatie opleveren over de leerprestaties van de leerlingen als basis voor reflectie op het leerproces en eventuele remediëring. In de praktijk vervullen vooral de herhalingstoetsen die functie, maar de frequentie is veeleer laag om daarmee de leerprestaties en -vorderingen van de leerlingen doeltreffend op te volgen. De vraagstelling in de overhoringen sluit wel voldoende aan bij het onderwijsproces en de leerplandoelstellingen. De overhoringen geven richting aan de leerlingen als voorbereiding op de vraagstelling in de examens. Taken zijn heel vaak opdrachten ‘begeleid zelfstandig leren’, waarin de leerlingen stukken leerstof zelfstandig verwerken aan de hand van vragen. De feedback is hoofdzakelijk inhoudelijk en weinig gefocust op leerstrategieën die de leerlingen kunnen ondersteunen bij informatieverwerving en -verwerking. Soms zijn het veeleer opdrachten om leerstof in te halen dan om leerstrategieën te verwerven en te evalueren.

De opdrachten ‘vooraf’ en de examens zijn bepalend voor het eindresultaat en de attestering van de leerlingen. De opdrachten ‘vooraf’ peilen vooral naar de beheersing van de historische vaardigheden bij de leerlingen, waaronder ook de onderzoekvaardigheden. De opdrachten zijn over het algemeen relevant en voldoende op de betrokken leerplandoelstellingen afgestemd. Het gewicht (10 %) dat ze krijgen in de evaluatie, is beperkt in verhouding tot het aantal en het belang van deze doelstellingen in het leerplan.

De vraagstelling in de examens sluit goed aan bij het onderwijs- en leerproces en bij de leerplandoelstellingen. De examens peilen voldoende gevarieerd en geproportioneerd naar relevante historische kennis, inzicht, vaardigheden en toepassingen (analyse van niet geziene bronnen). Er zijn vele vragen op basis van bronnenanalyse. In verschillende vragen worden de leerlingen aangezet hun historische kennis inzichtelijk en kritisch in te zetten op basis van analyse, interpretatie en beoordeling van bronnen. Een dergelijke vraagstelling sluit goed aan bij de leerplandoelstellingen en het vereiste beheersingsniveau.

De meeste leerlingen halen voldoende tot behoorlijke studieresultaten. Ze bereiken in voldoende mate de beoogde doelstellingen.

Leerbegeleiding Een ordelijk klasmanagement en informatie over het onderwijs- en leerproces en de evaluatiepraktijk (bladzijde 0) ondersteunen het leren leren van de leerlingen. In elk hoofdstuk staan de leerdoelen duidelijk vermeld. Tot vorig schooljaar konden de leerlingen ook gebruik maken van syntheses in de leerlingencursussen. Vanaf dit schooljaar verwachten de leraren dat ze die zelf opstellen. De eerste vaststellingen wijzen erop dat dit voor sommige leerlingen moeizaam verloopt. De focus op zelfstandigheid van de leerlingen in de derde graad gaat in de leerbegeleiding onvoldoende gepaard met het aanreiken en opvolgen van leerstrategieën.

*Preventief
Curatief*

Bij zelfstandig werk en evaluatiebeurten krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt en wat ze moeten kennen en kunnen. Er is feedback op de leerprestaties van de leerlingen. Bij zwakke resultaten zijn er informele vormen van bijsturing, geïntegreerd in het onderwijs- en leerproces. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij deze op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering Om de horizontale en verticale samenhang te versterken overleggen de leraren graadgebonden en graadoverstijgend. Er is samenwerking op verschillende vlakken: de jaarplanning, de opmaak en de uitvoering van leerlijnen, de aanpak van het onderwijs- en leerproces, de keuze van de leermiddelen, de organisatie van excursies of breed vormende activiteiten en de leerlingenevaluatie. De recent ontwikkelde leerlijnen zijn ondersteunend voor het bepalen van het beheersings- en verwerkingsniveau in elke graad.

*Overleg
Vorming*

De leraren staan open voor kwaliteitsverbetering en professionalisering. Zo hebben zij in een sterkte-zwakke analyse hun werking geëvalueerd. Voor bijsturing en kwaliteitsverbetering doen ze een beroep op het bestaande aanbod van nascholingen en op de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst.

4.1.1.10 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)

Voldoet niet

Het aanbod en de evaluatie zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming en het specifiek gedeelte van de bovenvermelde studierichtingen.

*Volledigheid
Evenwicht*

*Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerlingen krijgen volgende kerndoelstellingen van de precalculus niet of met weinig diepgang aangeboden: AN2, AN5, AN6, AN8, AN13, AN14, AN15, AN20 tot AN25. Bij de behandeling van afgeleiden en integralen besteden de leraren onvoldoende aandacht aan de kerndoelstellingen die de toepassing van de wiskundige begrippen in concrete situaties vereisen (AN32 tot AN34, AN39, AN40). In het aanbod van de leerplancomponent over discrete wiskunde ontbreekt de leerplandoelstelling DI3.

De vakgroep behandelt veel uitbreidingsdoelen en eigen doelen. De leraren gaan ervan uit dat ze hiermee de leerlingen beter voorbereiden op het hoger onderwijs. Ze doen geen onderzoek om de gegrondheid van deze keuzes te staven. Bovendien gebeurt de spreiding van de basis- en uitbreidingsleerstof over de graad niet evenwichtig. Zo komen de kerndoelstellingen van statistiek en ruimtemeetkunde met weinig diepgang aan bod.

Ondanks een aantal verdienstelijke initiatieven, krijgen de leerlingen de specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie (OC1, OC2 en OC3) niet aangeboden conform de vereisten van het leerplan. De leerlingen oefenen onvoldoende om een haalbare onderzoeksvraag te formuleren en af te bakenen. Tijdens de uitwerking gaat de aandacht vooral naar wiskundige correctheid in plaats van naar de exploratie van de verschillende stappen van wiskundig onderzoek. Zo oefenen de leerlingen voornamelijk vormvereisten en nieuwe leerinhouden. En verwerven ze geen wiskundige onderzoekscompetentie.

De leerlingen besteden veel tijd aan manuele berekeningen die met de grafische rekenmachine veel sneller kunnen. De vakgroep gaat hiermee in tegen het leerplan dat vraagt om de hoeveelheid rekenwerk te beperken ten voordele van de inoefening van de andere wiskundige vaardigheden. Kansen om denk- en redeneervermogen en probleemoplossende vaardigheden te oefenen, blijven zo onbenut.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren volstaat. De wiskundelokalen zijn uitgerust met een computer en projectiesysteem. De leraar bepaalt strikt wanneer de leerlingen het grafische rekentoestel mogen gebruiken. Hierdoor missen de leerlingen kansen om de mogelijkheden ervan te onderzoeken en zo grafische inzichten te bereiken. De leraren zetten ICT tijdens de lessen minimaal in.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De lacunes in het aanbod vertalen zich in de evaluatiepraktijk. De vakgroep geeft consequent alle klassen hetzelfde examen, zoals de schoolleiding vraagt. In de examens bewaken de leraren het evenwicht tussen de leerplandoelstellingen onvoldoende. De uitbreidingsleerstof maakt een onevenwichtig groot deel uit van de evaluatie, waardoor het resultaat niet representatief is voor de beheersing van het leerplan. Alhoewel een aantal leerplandoelstellingen gericht is op grafisch inzicht en op de toepassing ervan in praktische situaties, krijgen de leerlingen hierover geen vragen op het examen. Veel examenvragen, meestal zonder contexten, vereisen een hoog rekenvaardigheidsniveau of zijn gericht op reproductie van ingestudeerde oplossingstechnieken.

De puntenverdeling is aanwezig op elk examen. Dat maakt de examens transparant.

Taken en overhoringen maken in de derde graad geen deel uit van het eindcijfer. Zo wil de school de leerlingen de kans geven om, zonder risico op slechte punten, de leerplandoelstellingen uitgebreid te oefenen tijdens het schooljaar. De leerlingen krijgen echter onvoldoende overhoringen om deze doelstelling te bereiken. En zo laat de vakgroep de mogelijkheden van procesevaluatie om het leerproces bij te sturen, onbenut. Ook de mogelijkheid om de evaluatie van vaardigheden en attitudes op te nemen in het eindcijfer, benut de vakgroep niet. Hiermee volgt de vakgroep de visie van het leerplan niet.

Voor de evaluatie van de onderzoeksopdracht heeft de vakgroep een evaluatiesjabloon gemaakt. De opgenomen criteria evalueren voornamelijk het bereikte product en zijn niet gericht op het doorlopen van de stappen van een wiskundig onderzoek. Het verkregen cijfer, 10 % van het vaktotaal, is niet representatief voor het beheersingsniveau van de eindtermen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De lespraktijk is verschillend per leraar en varieert van doceren of onderwijsleergesprek tot groepswork en zelfstandig leren. De vakgroep maakte hierover geen gelijkgerichte afspraken. Hierdoor ontstaan grote verschillen in de preventieve leerbegeleiding tussen de verschillende klassen. De leerlingen krijgen algemene studietips. Die zijn niet gerelateerd aan de eindtermen 'leren leren' en vertonen geen leerlijn. Ook de mate waarin de leraren het elektronische leerplatform hanteren om de leerbegeleiding te ondersteunen, is verschillend per leraar. Hierover bestaan geen overkoepelende afspraken.

De school voorziet in curatieve remediëring met het systeem van de volgkaarten en het monitoraat. Het initiatief om van het monitoraat gebruik te maken, ligt uitdrukkelijk bij de leerlingen. De vakgroep meet en onderzoekt de doeltreffendheid van deze remediëringssystemen niet. En legt ook geen verband tussen dit aanbod en de remediëringsinitiatieven van de individuele leraren.

Leerlingen die in de tweede graad leerweg 4 volgden en wensen door te stromen naar een studierichting met de pool wiskunde, krijgen de opdracht om zelfstandig de bijkomende leerplandoelstellingen van leerweg 5 te verwerven. Hiermee volgt de vakgroep de visie van het leerplan niet. Dat stelt dat de verschillen in de beginsituatie in het vijfde jaar dienen opgevangen te worden door differentiatie en remediëring. De leerlingen die leerweg 4 volgden, krijgen een oriënterende toets bij de start van het vijfde jaar.

Een aantal leraren gaat niet op een doeltreffende wijze om met het talige aspect van de wiskunde. Door de methodieken van doceren en strak gestuurde onderwijsleergesprekken krijgen de leerlingen onvoldoende kansen om de wiskundetaal te hanteren en te oefenen. Al zijn ook hierin de verschillen tussen de klassen met verschillende leraren zeer groot.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de wiskundeolympiades.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep vergadert formeel een aantal keer per jaar over items die de directie oplegt. Dit verticaal vakoverleg rond leerlijnen en ICT leverde tot nu toe weinig concrete resultaten op. Daarnaast houden de leraren van de graad informeel overleg over praktische zaken. Voor de realisatie van de eindtermen rond onderzoekscompetentie deed de vakgroep een beroep op de pedagogische begeleiding.

*Overleg
Vorming*

Een aantal leraren volgde de intern georganiseerde ICT-vorming. De vakgroep bracht de overige nascholingsbehoeften niet in kaart. Het initiatief om externe navorming te volgen ligt bijgevolg bij de individuele leraar. Globaal genomen volgen de leraren wiskunde weinig navorming. Er gebeurt weinig multiplicatie van gevolgde navorming.

4.1.1.11 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de
Doelgerichtheid	gelijkgerichtheid op alle VOET of alle leerlingengroepen. De school actualiseerde haar pedagogisch project naar aanleiding van de invoering van de nieuwe VOET. Ze kadert de VOET-werking binnen de algemene schoolvisie en binnen een traditie van brede vorming en vakoverschrijdende activiteiten. Vertrekkende van de drie kernwaarden 'duurzaamheid, verbondenheid, dienstbaarheid' koppelt de school de elementen van de stam en de contexten aan de vier pijlers van het pedagogisch project. Op een pedagogische studiedag kreeg het schoolteam de kans om de nieuwe schoolvisie, gekoppeld aan VOET, te ontdekken en te evalueren. Dit leidde tot een digitale inventarisatie van de initiatieven die de VOET nastreven binnen de vakken en vakoverschrijdende projecten.
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Tot nu toe stuurt het directieteam het nastreven van de VOET aan. Het directieteam zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door de graadcoördinatoren en teamleden die initiatieven rond VOET nemen, te ondersteunen. Omdat er een stevige traditie bestaat in de vakoverschrijdende projectwerking van de school, slaagt de directie erin om leraren een actieve bijdrage te laten leveren aan een brede vorming en de VOET voor haar leerlingen.

De school zorgt voor de nodige communicatie, onder meer via de schoolkalender, de personeelsvergadering, de website en de brieven aan ouders.

Doeltreffendheid De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen.

Het directieteam evalueert jaarlijks de inventaris en stuurt de beleidsmatige aanpak bij. Zo volgt het directieteam het gebruik van de digitale tool op en optimaliseert dit om te komen tot een betrouwbare inventaris. Op basis van de analyse van de VOET-inventaris formuleert het directieteam in het jaaractieplan de nodige acties om de hiaten weg te werken.

Met een kwaliteitsdocument, de zogenaamde 'kijkwijzer', introduceerde de directie het kwaliteitsdenken over vakoverschrijdende initiatieven bij de leraren en de graadcoördinatoren. Dat document koppelt en evalueert de doelstellingen van de activiteit aan de schoolvisie, aan de VOET-werking en aan het schoolbeleid rond kostenbeheersing en goed gebruik van de schooltijd. Deze evaluatie leidde tot bijsturing van bestaande initiatieven om de afstemming op de VOET te versterken en tot de invoering van nieuwe initiatieven. De inventarisatie van de VOET-initiatieven binnen de vakken leidde nog niet tot evaluatie of bijstellingen om alle VOET bij alle leerlingengroepen na te streven.

Ontwikkeling De school nam een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt.

De graadcoördinatoren en een aantal personeelsleden volgden nascholingen rond thema's van VOET. Deze nascholingen kaderen echter niet in een analyse van de professionaliseringsbehoeften voor de VOET, maar sluiten eerder toevallig daarbij aan.

Uitvoering
Lichamelijke gezondheid en veiligheid De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.

Een werkgroep van de eerste graad werkte het jaarproject 'Fitte School' uit om de eindtermen van deze context voor alle leerlingen na te streven. Dit project bestaat uit onder andere per trimester een gezondheidsweek, sensibiliseringsacties als 'Fietste klas' en 'Dagen zonder vlees'. Ook de acties die de graadcoördinatoren organiseren, leveren een mooie bijdrage aan deze context. Zo combineren de zesdejaars een project voor geldinzameling ten voordele van PLAN-kinderen aan de verkoop van gezonde voeding. Dat deze context kadert in de schoolvisie, blijkt onder andere uit de vaststellingen dat de school al jaren geen frisdrank meer verkoopt, voorziet in een permanente fietshersteldienst en bij meerdaagse reizen bijzondere aandacht besteedt aan de keuze voor gezonde voeding.

De uitvoering van deze VOET-context is een voorbeeld van goede praktijk.

Omgeving en duurzame ontwikkeling Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd met aandacht voor de frequentie, de leerlijn en de integratie van de eindtermen met de stam.

De school geeft in haar visie een zeer brede betekenis aan 'omgeving en duurzaamheid'. In projecten rond milieu, water, duurzame economie maar ook met aandacht voor maatschappelijke verantwoordelijkheid, zelfzorg en leren keuzes maken, krijgen alle leerlingengroepen volgens een duidelijke leerlijn de eindtermen van deze context aangeboden. Dit gaat bijvoorbeeld over de organisatie van een mondiale en duurzaamheidsdag met workshops rond afvalverwerking of grondstoffen en een wereldhandelsspel, ontwikkeld door leraren. Als alternatief voor de klassieke bezinningsdagen kunnen de zesdejaars kiezen om een meerdaagse natuurtocht in Wallonië te beleven, deel te nemen aan het sober gemeenschapsleven in een abdij of mee te werken in een zorginstelling. Deze keuzeprojecten kaderen helemaal binnen deze duurzaamheidsvisie en deze context.

De uitvoering van deze VOET-context is een voorbeeld van goede praktijk.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling beschikt over een globaal preventieplan (GPP) en een jaaractieplan (JAP) die echter niet consequent inspelen op tekorten van de instelling. Doordat het GPP niet dynamisch is, kan de schoolleiding dit onvoldoende inzetten als instrument om de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) te overzien en bij te sturen. Het JAP is te veel een kopie van de voorgaande jaren. Het duidt onvoldoende aan waar de echte prioriteiten van het lopende jaar liggen en hoe en wanneer de school deze aanpakt. De financiële middelen die het beleid voorziet, zijn terug te vinden in het GPP en JAP. De acties en de bijbehorende middelen blijken al te vaak op te gaan in een groter sanerings- of renovatieplan, wat leidt tot uitstel ervan.

De instelling werkte de voorgaande jaren aan grote realisaties binnen een Publiek-Private Samenwerking (PPS), zoals de sporthal annex klaslokalen voor het so en CVO binnen de overkoepelende bestuursentiteit en bijkomende klassen op de campus Bekaf, waar de middenschool gehuisvest is. Veel energie ging naar deze werken.

De bovenbouw is voornamelijk gevestigd in de stedelijke omgeving op de campus Schaluin. Een aantal gebouwen zijn gedateerd, wat zichtbaar is in te kleine en afgeleefde leslokalen, waar het nodige lescomfort voor leerlingen en leraar ontbreken. Verder is een fietsenstalling op een naburig geleend terrein onveilig, onverlicht en rommelig. Het gekende tekort aan toiletten en de indringende geur in de jongenstoiletten zijn nog steeds een probleem. Nergens in het GPP of JAP is hierover een actiepoint terug te vinden. Dit alles toont aan dat de school niet proactief handelt door de situatie minimaal te verbeteren, in afwachting van een oplossing ten gronde. Het masterplan voorziet in een geleidelijke sanering van campus Schaluin, wat overgenomen is in het GPP.

Voor de twee campussen en de gebouwen van zowel de basisschool, de secundaire school en het volwassenenonderwijs stelde de inrichtende macht een interne preventieadviseur (PA) van niveau 2 halftijds aan. De andere helft van de tijd is deze persoon verantwoordelijk voor de aankopen. De directies van de betrokken scholen willen zo de PA van nabij betrekken in het aankoopbeleid. Deze specifieke combinatie kan echter zijn onafhankelijke positie in het gedrang brengen.

Het comité voor preventie en bescherming op het werk is reglementair samengesteld en vergadert regelmatig waarbij de besproken items terug te vinden zijn in de verslaggeving. De PA brengt de medewerkers via de algemene vergadering op de hoogte van de items rond BVH. Voor nieuwe of interimleraren is een brochure opgemaakt. De leraren kunnen via mail aan de PA melding doen van gebreken of tekorten. De klusjesmannen lossen die dan op. Indien nodig schakelt de PA een externe deskundige in. De leraren gaven aan dat het voor sommige problemen lang duurde om opgelost te geraken. Een inventaris van de interventies ontbreekt, waardoor de PA geen analyses maakt, noch patronen ontdekt om hier preventief op in te zetten. De PA kan ook geen overzicht geven van de werklust van de klusjesmannen. De klusjesmannen beschikken in de kelder over een gedateerde werkruimte met een laag plafond, zonder daglicht.

De interne PA maakt jaarlijks een rondgang. De meeste van de aangemerkte punten lossen de klusjesmannen daarna op. Andere komen soms onvoldoende in het JAP terecht. De tweejaarlijkse rondgang van de externe PA ging vorige keer niet door, maar werd vervangen door een onderzoek naar het psychosociaal welzijn van de medewerkers. Hierdoor zal er vier jaar verstrijken tussen de twee opeenvolgende rondgangen. Niet alle punten die de externe PA tijdens de rondgang opmerkt, zijn terug te vinden in het GPP of JAP. De controle door andere externe deskundigen gebeurt op tijd, maar ook hun opmerkingen komen onvoldoende terug in het GPP en JAP. De school beschikt over een beheersplan betreffende de preventie van legionella, maar de uitrol ervan is pas opgestart. Een asbestinventaris is aanwezig, maar bevat geen actualisering. Recente werken zijn er niet in terug te vinden.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle locaties van de leer- en werkomgeving van de instelling. Verschillende elektrische schakelkasten zijn niet afgesloten. In het preparatielokaal van de wetenschappen - zowel op campus Schaluin als campus Bekaf - ontbreekt de map met MSDS-fiches. De lijst met gevaarlijke producten is lang. Vele producten op deze lijst zijn de laatste jaren niet of nauwelijks nog gebruikt. De inspectie stelde vast dat de leraren een aantal producten niet veilig bewaren. Een aantal kasten sluiten niet meer af en de bewaarkasten voor zuren en basen vertonen oxidatie, wat vragen oproept over de efficiëntie van de afzuiginstallatie. In diverse klaslokalen zijn producten te vinden die de leraren zelf meebrengen en die geen goedkeuring kregen van de PA.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De instelling spoort gedeeltelijk tekorten op en tracht voor een aantal ervan verbeteringen na te streven. Wanneer de instelling de kwaliteit van haar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school brengt de beginsituatie van de leerlingen, die instromen in de eerste graad, in kaart op basis van de basofiche, het laatste rapport van de leerling en een intakegesprek. De school onderhoudt zo intensief mogelijke contacten met de verschillende basisscholen en wordt daarbij ondersteund door de scholengemeenschap. Het doorgeven van informatie over de werking van de school en de keuzemogelijkheden in de eerste graad zijn belangrijke aandachtspunten.

De eerste graad profileert zich uitdrukkelijk als een school die openstaat voor alle leerlingen maar stelt dat de instroom vooral bestaat uit cognitief sterke leerlingen en dit omwille van de plaatselijke reputatie van de school. De school heeft een goed zicht op de leerlingkenmerken en stelt vast dat specifieke doelgroepen zeer beperkt aanwezig zijn. De uitgeschreven visietekst op zorg blijft vrij algemeen en wordt op taalbeleid na niet in concrete doelen omgezet. Wel is er een taakverdeling aangegeven voor alle betrokkenen en zijn er afspraken en procedures, die als kader voor de leerbegeleiding dienst kunnen doen.

De bovenbouw kent voornamelijk een instroom van leerlingen uit de eigen eerste graad. Het recent opzetten van een gemeenschappelijk elektronisch platform heeft de doorstroom van informatie betreffende de leerlingen bevorderd. Net zoals in de eerste graad is ook hier de leerbegeleiding ingebed in en verweven met de algemene zorgvisie van de school. De school stelt dat leerzorg voor alle leerlingen centraal staat. Dit algemeen principe is niet verder geconcretiseerd en uit zich vooral in de acties die de school onderneemt op het gebied van de leerbegeleiding. De school zet principieel in op leren leven, leren leren en leren kiezen. Het onderdeel 'leren leren' focust voornamelijk op een actieve studiehouding van de leerlingen en een doordachte studiemethode.

Ondersteuning Per vestigingsplaats is een cel leerlingenbegeleiding actief, die het domein van de leerbegeleiding coördineert, samenwerkt met het CLB en ondersteuning biedt aan leraren, leerlingen en ouders. Beide cellen houden onderling contact in functie van meer gelijkgerichtheid, rekening houdend met het ontwikkelingsniveau van hun leerlingenpubliek. Ook op het niveau van de scholengemeenschap worden onderlinge contacten en overleg tussen leerlingenbegeleiders gefaciliteerd.

In de eerste graad is een verdeling van verantwoordelijkheden uitgeschreven. De leraar is de spilfiguur en de hoofdverantwoordelijke voor het leerproces van de leerling. De zorgcoördinator en de coördinator leerlingenbegeleiding vormen de brugfiguren tussen de verschillende betrokkenen: leerlingen, leraren, ouders, CLB en eventuele externe organisaties. De cel bestaat uit leraren, medewerkers van het ondersteunend personeel, de zorgcoördinator, de leerlingenbegeleider en de codirecteur. Alle noodzakelijke informatie voor het begeleiden van de leerling komt hier samen.

De cel leerlingenbegeleiding in de bovenbouw vernieuwde en optimaliseerde recentelijk haar werking. De opdracht bestaat erin wekelijks te vergaderen over concrete socio-emotionele en studieproblemen bij de leerlingen. Zij organiseren ook de ondersteuning aan leraren en leerlingen en doen suggesties aan het beleid. De verslagen uit het recente verleden bevatten, naast de namen van de besproken, leerlingen vrij weinig informatie over de andere werkzaamheden van de cel.

De school neemt een aantal initiatieven ter preventie van leerproblemen zowel in de eerste graad als in de bovenbouw. Zo organiseert ze bijvoorbeeld in het tweede leerjaar van de eerste graad een ondersteunend uur voor bepaalde vakken. Leerlingen kunnen ook op eigen initiatief vanaf het begin van het schooljaar de begeleide studie volgen. In het eerste leerjaar van de tweede graad en sinds schooljaar 2016-2017 ook in het eerste leerjaar van de derde graad krijgen de leerlingen lessen 'leren leren'. Verder vindt de school het belangrijk dat de leerlingen zelf het initiatief nemen om ondersteuning te zoeken. Omdat bleek dat leerlingen en ouders niet altijd op de hoogte waren wat inzake leerbegeleiding aangeboden wordt, verspreidt de school in de bovenbouw een overzichtelijke brochure.

Op lerarenniveau is het niet altijd duidelijk in welke mate de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' wel degelijk het referentiekader vormen om aan leerbegeleiding te werken. De vakleraren reiken de leerlingen een informatieve en begeleidende nota aan voor hun vak, waarin wordt aangegeven wat er van de leerling verwacht wordt. De studietips, die in dit kader gegeven worden, zijn niet altijd even doelgericht en concreet. In de eerste graad krijgen de leerlingen een ondersteunde brochure om hen voor te bereiden op de examens.

De remediërende initiatieven krijgen op schoolniveau een kwaliteitsvolle invulling. Na de examens van december bespreekt de klassenraad het leerproces van de leerlingen en stuurt bij waar nodig. In de eerste graad kan deze bijsturing bestaan uit verplichte begeleide studie of het bijhouden van een studieschrift dat een engagement van de leerling en de ouders en een handleiding voor de leraren bevat.

In de bovenbouw wordt de remediëring vormgegeven via de algemene studiecoaching of het vakgerichte monitoraat. Leerlingen kunnen vanaf het begin van het schooljaar op eigen initiatief deelnemen aan deze leerondersteunende activiteiten. Ook de begeleidende klassenraad die viermaal per jaar samenkomt, kan leerbegeleiding opleggen. Via een sterk uitgewerkt systeem van volgkaarten monitoren de leraren de inzet en motivatie van de leerlingen. De klassenraad communiceert de ondernomen acties aan de ouders van de betreffende leerling. Over de extra ondersteuning, die de leerling krijgt op schoolniveau, wordt verslag uitgebracht in het leerlingvolgsysteem. De leraren daarentegen hebben nog niet de gewoonte hun remediëring te registreren. Behalve zichzelf heeft daar niemand zicht op.

Doeltreffendheid De school hanteert nog geen overkoepelend systeem om de effecten van leerbegeleiding na te gaan. Toch is er aandacht om te achterhalen in welke mate de activiteiten in verband met leerbegeleiding resultaat hebben, zij het nog niet systematisch. De leerlingresultaten zijn daarbij de belangrijkste houvast.

Bij de bevestigingen van het tweede leerjaar van de derde graad, die de school organiseerde, geeft 60 % van de leerlingen aan dat zij geen leerondersteuning nodig hebben. De school legt evenwel het initiatief sterk bij de leerlingen en gaat zelf niet actief op zoek naar hen, die baat zouden hebben bij leerondersteuning. De vakgroepen en de leraren krijgen veel verantwoordelijkheid en bewegingsvrijheid betreffende hun invulling van leerbegeleiding en worden daarin niet opgevolgd. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat niet alle vakgroepen en leraren deze verantwoordelijkheid in dezelfde mate opnemen.

De school verzamelt een aantal data in verband met leerlingen- en meer specifiek leerbegeleiding, maar deze worden niet geanalyseerd of geïnterpreteerd. De meeste acties komen tot stand op basis van ervaringen en signalen van de betrokkenen, meer bepaald de leraren, de leerlingen en de ouders. In de eerste graad bestaat de gewoonte om het voorbije schooljaar te evalueren en bijstellingen voor het volgend schooljaar af te spreken. Een aantal vakgroepen heeft reeds het eigen onderwijskundig-didactisch handelen kritisch bekeken en op basis daarvan vernieuwingen ingevoerd. Andere vakgroepen staan hierin nog aan het begin van een ontwikkeling.

Het taalbeleid wordt structureel aangepakt en beoogt een duurzaam effect. Het uiteindelijk doel is een beleid te voeren voor alle leerlingen, taalzwakke en taalsterke en het hele schoolteam hierbij te betrekken. Het huidige actieplan talenbeleid is reeds uitgeschreven op leerlingenniveau. De doelstellingen en acties op leraren- en schoolniveau zijn nog niet uitgewerkt.

Ontwikkeling De school stuurde de afgelopen jaren een aantal aspecten van leerbegeleiding bij. Wat werkvormen betreft wordt in de eerste graad geëxperimenteerd met hoekenwerk en in heel de school met co-teaching. In de bovenbouw dient de vrije ruimte om te experimenteren met werkvormen. De school geeft zelf aan dat de transfer naar de vakken moeizaam verloopt. Verder werd het monitoraat en het systeem van volgkaarten kwaliteitsvol bijgestuurd. Ook de professionalisering van de vakgroepen kreeg de nodige aandacht, met wisselend effect. Het beleid werkte indirect aan een strakker kader voor leerbegeleiding op lerarenniveau via een vernieuwing van de rapportering over de leerlingresultaten. Gezien het huidige succes van het systeem van de studietoetsing bij de leerlingen, overweegt het beleid om over te stappen van de vrijwillige inzet van de betrokken leraren naar een meer structurele onderbouwing voor de organisatie ervan. Verdere prioriteiten van het beleid zijn het op punt stellen van de vakgroepwerking, het verder uitwerken van het taalactieplan en het nastreven van de VOET.

5.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een gedifferentieerde visie op leerlingenevaluatie voor de eerste graad en de bovenbouw (tweede en derde graad). In de eerste graad opteert ze voor een brede evaluatie met het oog op een veelzijdig onderbouwde oriëntering van de studiekeuze. Daartoe verruimt ze de beoordeling via de studieresultaten met een beoordeling van sleutelcompetenties en laat zij ook de leerlingen zelf reflecteren over hun leerproces, capaciteiten, interesses en aspiraties. Verder wil zij de overgang van het lager naar het secundair onderwijs ondervangen door voldoende gewicht toe te kennen aan overhoringen en taken (dagelijks werk) en door stapsgewijs te evolueren van gespreide evaluatie voor meerdere vakken naar een examensysteem voor de meeste vakken.

In de bovenbouw sluit de visie op evaluatie aan bij het rapporteringssysteem. De rapportering beoogt een transparante weergave van de studieresultaten voor alle onderdelen van de evaluatie. Voor de studiebekrachtiging stelt de school het 'proefwerk', samengesteld uit opdrachten 'vooraf' en examens, centraal. In de tweede graad maakt deze 80 % uit van het eindtotaal, in de derde graad 100 %. Op die manier moet de evaluatiepraktijk de leerlingen optimaal voorbereiden op het hoger onderwijs. In haar visie verengt de school deze voorbereiding echter tot 'het leren verwerken van grotere leerstofgehelen'. Deze benadering vat niet het hele spectrum van leerplandoelstellingen en evenmin alle onderdelen van de evaluatiepraktijk, zoals die in meerdere vakken voorkomt.

Zo staan de resultaten van taalvaardigheden en van toepassingen ‘onderzoekend leren en leren onderzoeken’ voor verschillende vakken gerapporteerd in de rubriek ‘vooraf’ (V). De schoolvisie laat deze rubriek heel open, waardoor de leerdoelen die daarin geëvalueerd en gerapporteerd worden, weinig gecultiveerd worden.

De school hanteert geen centrale strategie en kwaliteitscriteria voor de operationalisering van de visie op evaluatie. Voor de bewaking van de validiteit van de evaluatie en voor de concretisering (brede evaluatie, overhoringen, taken, opdrachten ‘vooraf’, examens of gespreide evaluatie) stelt ze de vakgroepen verantwoordelijk. Zij doet dit bewust om acties en vernieuwende ideeën vanuit de vakgroepen zelf te laten groeien. Zij stuurt wel aan op samenwerking en gelijkgerichtheid in geval van parallelle lesgroepen en op transparantie voor de leerlingen en de ouders. Daartoe reikt ze een document aan (bladzijde 0), waarin alle relevante informatie over de evaluatiepraktijk per vak vermeld staat.

Hoewel de school een aanbod heeft van begeleidende en remediërende acties en de taken en overhoringen (formatieve evaluatie) gericht zijn op reflectie over de leervorderingen, verwijst de visie op evaluatie nergens naar de wisselwerking tussen evaluatie en remediëring op school- of vakniveau. Zij wijst wel op de verantwoordelijkheid die de leerlingen moeten nemen om te reflecteren over hun leerproces, maar verduidelijkt verder niet welk engagement de school of de vakleraren op dit vlak nemen.

De deliberatieprocedure met mogelijkheid tot betwisting van de eindbeslissing beantwoordt aan de eisen van de regelgeving en wordt voldoende beschreven in het schoolreglement. Uit de attesteringsgegevens blijkt dat de school prospectief en oriënterend delibereert. De clausuleringen in geval van een B-attest zijn weliswaar beperkt tot het eigen aanbod. De toekenning van vakantietaken gebeurt conform de regelgeving. De toekenning van een ‘waarschuwing’ is uitzonderlijk. De attestering wordt in de notulen en in de synthese voor de leerlingen en de ouders uitgebreid onderbouwd. Aan de eindbeslissing is altijd een advies voor de verdere studieloopbaan gekoppeld.

Ondersteuning De school ondersteunt de evaluatiepraktijk vooral organisatorisch, gekoppeld aan de planning van de rapport- en examenperiodes. Er zijn voor alle betrokkenen voldoende richtlijnen en praktische afspraken over de planning en het verloop van de verschillende evaluaties en over de rapportering, de begeleidende en delibererende klassenraden en de oudercontacten. Op vakniveau staat de algemene inhoudelijke en organisatorische informatie over de evaluatiepraktijk voor de leerlingen en de ouders vermeld in ‘bladzijde 0’. De coördinatoren en de pedagogische werkgroep ondersteunen mee de organisatie van de evaluatie en rapportering en reflecteren over het verloop en eventuele problemen daarbij.

Een digitaal rapporteringssysteem en bijhorende richtlijnen ondersteunen de rapportering. De school hecht veel belang aan de woordcommentaren bij de studieresultaten en bij de beoordeling van de sleutelcompetenties (eerste graad). Zij heeft professionalisering en informatie aangeboden om de kwaliteit van de woordcommentaren te verbeteren.

De school biedt weinig ondersteuning voor de inhoudelijke kwaliteit van de evaluatie. Dit is de verantwoordelijkheid van de vakgroep. Sommige vakgroepen nemen daarbij het initiatief tot gerichte professionalisering of ondersteuning van de pedagogische begeleiding. In de vakgroepen waar discussie rijst, neemt de directeur het initiatief voor ondersteuning door de pedagogische begeleiding.

Doeltreffendheid De school volgt de kwaliteit van de concrete invulling van de evaluatiepraktijk in de vakgroepen niet systematisch op. Via de opvolging van de informatie in 'bladzijde 0', de spreidingstabellen van de studieresultaten per vak en de analyse van de woordcommentaren houdt zij wel een vinger aan de pols om vastgestelde problemen ad hoc te bespreken en bij te sturen.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de meeste vakgroepen de aansturing tot samenwerking en gelijkgerichtheid volgen. Een aantal vakgroepen grijpt de aangereikte verantwoordelijkheid aan om vanuit leerplanstudie de evaluatievormen doeltreffend op de leerplandoelstellingen af te stemmen. Dit komt onder andere tot uiting in het grotere aandeel van de rubriek 'opdrachten vooraf' in het proefwerk. In andere vakgroepen blijven de evaluatievormen hoofdzakelijk traditioneel met de grootste nadruk op de examens. In de meeste onderzochte vakken voldoet de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen, maar kunnen sommige onderdelen bijgestuurd worden. In de eerste graad zijn de meeste vakgroepen nog zoekende om de recent ingevoerde beoordeling van de sleutelcompetenties kwaliteitsvol toe te passen.

De school verzamelt en analyseert gegevens over de studieresultaten per vak (spreidingstabellen), de attestering en de doorstroming van de leerlingen naar het hoger onderwijs. Deze gegevens gebruiken de school en de vakgroepen tot nog toe onvoldoende als insteek voor zelfevaluatie van de evaluatiepraktijk.

Ontwikkeling De school stelt op dit moment de evaluatiepraktijk niet als prioritair werkpunt. In de eerste graad is de optie voor brede evaluatie in de vorige schooljaren druk voorbereid en bevindt de school zich nu in de uitvoeringsfase. Ze is zich ervan bewust dat de evaluatie van de sleutelcompetenties in de vorm van woordcommentaren nog niet op punt staat en verdere ontwikkeling en professionalisering vereist.

Met uitzondering van het bijsturen van de lopende zaken, zijn er in de bovenbouw niet echt concrete plannen voor de verdere ontwikkeling van de evaluatiepraktijk. Er zijn daaromtrent evenmin prioriteiten gesteld in de professionalisering. Dit neemt niet weg dat in een aantal vakgroepen over de evaluatiepraktijk veel overleg plaatsvindt, gekoppeld aan ondersteuning van de begeleidingsdienst of gerichte professionalisering. De dynamiek of ontwikkeling op dit vlak vertonen weliswaar grote verschillen per vakgroep.

5.3 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De school ziet nascholing als een belangrijk onderdeel van de deskundigheidsbevordering van het personeel. Ze wil met de deskundigheidsbevordering niet alleen de effectiviteit van de schoolwerking verhogen maar ook bijdragen tot het individueel en algemeen welbevinden.

De school formuleert voor de deskundigheidsbevordering weinig operationele doelstellingen. Ze heeft wel criteria uitgewerkt waaraan een externe nascholing moet voldoen. Zo moet de nascholing voldoende functioneel zijn. In het nascholingsplan is de link met de beleidsprioriteiten echter niet voldoende expliciet uitgewerkt. De nascholing dient ook financieel haalbaar te zijn en de goede werking van de school zo weinig mogelijk te belemmeren. De school wil zo veel mogelijk inzetten op nascholingen die plaatsvinden op de school zelf.

Het beleid wil de professionaliseringsnoden van de personeelsleden in kaart brengen met een bevraging op de jaarlijkse wensenlijst. Ze verwacht hierbij dat het initiatief tot professionalisering vooral vanuit het personeelslid zelf komt.

Ondersteuning Het nascholingsplan bevat een aantal praktische afspraken. De leraren kunnen de informatie over externe nascholingen raadplegen via de weekberichten. Van elk personeelslid verwacht de school dat ze twee nascholingen per jaar volgen waarvan één ICT gericht is. De laatste jaren heeft de school sterk ingezet op het versterken van de ICT-competenties bij haar personeel. In samenwerking met het nabijgelegen centrum voor volwassenenonderwijs heeft de school een aantal ICT-zelftesten opgesteld. Deze testen gebeuren echter op vrijwillige basis waardoor de professionaliseringsnoden inzake ICT nog niet voor alle personeelsleden in kaart zijn gebracht.

Voor de prioritaire en teamgerichte thema's organiseert de school zelf vormingssessies, onder meer tijdens personeelsvergaderingen of pedagogische studiedagen. Ook de schoolgemeenschap levert een bijdrage aan de deskundigheidsbevordering. Zo organiseert ze trajecten voor beginnende leraren en EHBO-cursussen. Voor de vakgebonden nascholing ligt de verantwoordelijkheid vooral bij de vakgroepen zelf. De pedagogische begeleidingsdienst wordt vraaggestuurd betrokken.

De school heeft een procedure uitgewerkt voor het inschrijven op een externe nascholing. De in het nascholingsplan vermelde criteria voor de goedkeuring van de externe nascholing zijn niet systematisch opgenomen in de procedure.

Doeltreffendheid Omdat de school voor de deskundigheidsbevordering weinig operationele doelstellingen formuleert, kan het beleid slechts beperkt de doeltreffendheid nagaan. Om de effecten van de nascholingen in kaart te brengen, maakt de school gebruik van een registratieformulier. De leraren vullen dit overzicht zelf aan en kennen een waardecijfer als vorm van evaluatie toe. De criteria hiervoor zijn echter niet transparant. Het is niet duidelijk hoe de deelnemer tot het waardecijfer komt. De school gaat ook niet systematisch na of de gevolgde nascholing nieuwe inzichten aangereikt heeft die de leraren functioneel kunnen benutten in de lessen.

De directie legt de eindverantwoordelijkheid voor de vakspecifieke professionalisering bij de vakgroepen. Uit het erkenningsonderzoek van de vakken blijkt echter dat er in de praktijk aanzienlijke kwaliteitsverschillen bestaan tussen de vakgroepen. Voor een aantal vakken verloopt het vakoverleg intensief en professioneel. Voor andere vakgroepen stelde de doorlichting vast dat de professionele dialoog tussen de leraren diepgang mist. Over het algemeen blijft de deskundigheidsbevordering zowel qua sturing als opvolging te vrijblijvend. Het beleid bewaakt weinig systematisch dat iedereen in functie van zijn noden voldoende professionalisering volgt.

Ontwikkeling De multiplicatie en de effecten op de onderwijspraktijk van de professionalisering blijven meestal beperkt. Er heerst bij bepaalde leraren nog een terughoudendheid om de verworven inzichten spontaan te delen met hun collega's. De gunstige startpositie van de meeste leerlingen leidt bij een aantal vakgroepen tot een gebrek aan ontwikkelingsdynamiek. Recentelijk zet de school daarom in op de professionalisering in vernieuwende didactische methodes.

Inbreuk(en) op regelgeving Het huidige nascholingsplan werd niet voor overleg voorgelegd aan de schoolraad. Deze inbreuk wordt niet opgevolgd door de inspectie. (Decreet van 02/04/2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad - art. 21)

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het algemeen beleid berust bij de algemeen directeur, twee campusdirecteurs en een co-directeur. Voor de middenschool ligt de dagelijkse leiding bij de campusdirecteur en de co-directeur, voor de bovenbouw ondersteunen twee graadcoördinatoren de campusdirecteur. De algemeen directeur neemt vooral schooloverstijgende taken op zich. De taakverdeling tussen de directieleden en de coördinatoren is duidelijk en bevordert een vlotte schoolwerking. Het onderwijskundige beleid heeft nog geen duidelijke plaats in de organisatiestructuur, wat een gerichte aansturing van de pedagogisch-didactische processen belemmert.

De school heeft een traditie waarbij het schoolteam zeer zelfstandig werkt en inspraak verwacht bij beleidsbeslissingen. De participatieve leiderschapsstijl van de schoolleiding sluit aan bij deze cultuur. De directeurs kiezen voor een toegankelijk, ondersteunend en transparant beleid onder meer door veel aanwezig te zijn tussen hun medewerkers, door het voeren van informele gesprekken en functioneringsgesprekken en door deel te nemen aan verschillende overlegorganen. Zo houdt de schoolleiding voeling met wat er leeft op de school en heeft ze zicht op het functioneren van het team. Toch blijft het voor de directie een fragiele evenwichtsoefening om de zelfstandigheid van het team te respecteren én een duidelijke structuur te creëren om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Visieontwikkeling Het directieteam heeft enkele jaren geleden de schoolvisie hernieuwd naar aanleiding van de geactualiseerde VOET. De waarden duurzaamheid, dienstbaarheid en verbondenheid staan hierin centraal. Het team kreeg inspraak in de nieuwe visie en onderschrijft duidelijk deze waarden.

De schoolleiding gebruikt deze hernieuwde visie nog niet expliciet als richtlijn om het schoolbeleid vorm te geven. Zo leidde de visie nog niet tot strategische doelstellingen, die een duidelijk kader kunnen vormen om het schoolbeleid op langere termijn uit te werken. Het directieteam formuleert nu beleidsprioriteiten op basis van de evaluatie van het vorige werkjaar en op grond van wat zich in de loop van het jaar aandient via de verschillende overlegorganen. Dat zijn echter losse topics, die onvoldoende gekend zijn bij het team. Dit gebrek aan een duidelijk en transparant beleidskader maakt het moeilijker voor de directie om beleidsbeslissingen te onderbouwen en te verantwoorden, ook al zijn ze besproken op verschillende overlegorganen.

De schoolleiding streeft naar meer gelijkgerichtheid binnen en tussen de vakgroepen en over de twee campussen heen. Zo stimuleert de directie de vakgroepen om dezelfde examens te gebruiken, zijn er schoolbrede afspraken geformuleerd over het gewicht van de evaluatiemomenten en over de onderzoekscompetentie en de geïntegreerde proef. De vlotte samenwerking tussen de campusdirecteurs en hun veelvuldig overleg bevorderen de gelijkgerichtheid tussen de twee campussen. Zo bewaken ze bijvoorbeeld het nastreven van de VOET op schoolniveau. Ook staat sinds dit jaar een zorgcoördinator in voor het zorgbeleid van de twee campussen, wat de gelijkgerichtheid bevordert. De twee campussen leggen, omwille van hun verschillende doelgroep, op het pedagogisch-didactische vlak hun eigen accenten. Dit uit zich onder andere in een verschillende visie op evaluatiepraktijk en taalbeleid. Een logische samenhang en groei lijn ontbreken echter nog.

Besluitvorming De school investeert veel in goede overlegstructuren om enerzijds het schoolteam inspraak te geven in de beleidsvoering en om anderzijds het personeel op de hoogte te houden van beleidsbeslissingen, van het reilen en zeilen op school en van schooloverstijgende zaken. Zo zijn er de weekberichten, de frequente personeelsvergaderingen en vakgroepen, de wekelijkse cel leerlingenbegeleiding en de pedagogische werkgroep. De school heeft veel aandacht voor de randvoorwaarden om dit overleg goed te laten verlopen zoals een vaste planning in de jaarkalender en het vrijroosteren van personeel dat deelneemt aan de werkgroepen. Het personeel kan de verslagen vlot raadplegen.

Verder bevat de overlegstructuur van de school de officiële overlegorganen als de schoolraad, de pedagogische raad, het Comité ter Preventie en Bescherming op het werk en de leerlingenraad. Het lokaal onderhandelingscomité keurt jaarlijks de besteding van de BPT-uren, die de drie procent van het lesurenpakket overschrijden, goed.

De pedagogische raad functioneert als een centraal, strategisch overlegorgaan dat wekelijks samenkomt, afwisselend op campus- en schoolniveau. In deze vergadering kunnen de directie en personeel ideeën wederzijds aftoetsen, voorstellen bespreken, maar ook de dagelijkse werking van de school optimaliseren. Voor de bovenbouw levert ook de pedagogische werkgroep inhoudelijke input in de pedagogische raad. Zo kan de pedagogische werkgroep thema's voorbereiden of verder uitwerken. Het team kan makkelijk iemand van de pedagogische raad aanspreken om een agendapunt aan te brengen.

De ouderraad organiseert activiteiten voor de leerlingen, maar de inbreng in de het pedagogisch-didactisch beleid van de school is nog pril. Dit geldt ook voor de leerlingenraad. Ze krijgen de kans om activiteiten te organiseren, maar het lukt nog niet om hen ten volle inspraak te geven in de schoolwerking.

Kwaliteitszorg De schoolleiding vindt kwaliteitszorg belangrijk en bewaakt op enkele deeldomeinen zoals bijvoorbeeld voor de VOET-werking systematisch de kwaliteit. Ook de gedetailleerd uitgewerkte draaiboeken voor organisatorische en administratieve processen illustreren het belang dat de directie aan kwaliteitsbewaking hecht. Toch slaagde de schoolleiding er nog niet in om de kwaliteitszorg integraal, schoolbreed en systematisch uit te werken.

De school heeft aandacht voor datageletterdheid en verzamelt beleidsrelevante data zoals de resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs en data over het welbevinden van de leerlingen en medewerkers. Ook staat de school open voor externe evaluaties door mee te werken aan wetenschappelijke onderzoeken en schoolcompetities. Het gebrek aan strategische en operationele doelen maakt het moeilijk om op basis van deze data de schoolwerking doelgericht te evalueren. De analyse van deze data leidt enigszins tot bijstellingen van de schoolwerking, maar ze mist nogal eens een kritische en brede blik waardoor ze veeleer beperkt aanzet tot kwaliteitsverbetering op onderwijskundig vlak.

Een aantal vakgroepen en ook de invulling van de keuzevakken vertonen duidelijk een ontwikkelingsdynamiek. De directie wil deze dynamiek als hefboom gebruiken om schoolbreed tot kwaliteitsverbetering te komen. Momenteel vertraagt het creëren van een draagvlak bij het team nog de implementatie van elementaire vernieuwingen zoals ICT integreren in het leerproces van de leerlingen en het optimale gebruik van het elektronische platform.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het aanbod voor plastische opvoeding in de eerste graad.
- De realisatie van de onderzoekscompetentie in de pool moderne talen.
- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen op uitvoeringsniveau.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het brede aanbod aan algemeen vormende activiteiten.
- De samenwerking en ontwikkelingsdynamiek binnen enkele vakgroepen.
- De aandacht voor curatieve leerbegeleiding op schoolniveau.
- De visie op breed evalueren in de eerste graad.
- De zorgvuldige motivering van de eindbeslissingen.
- Het artistieke niveau van de werken van de leerlingen in de tweede graad kso.

Wat betreft het algemeen beleid

- De actualisering van de schoolvisie.
- De participatieve leiderschapstijl.
- De organisatie van de overlegstructuren.
- De aandacht voor de gelijkgerichtheid binnen de vakgroepen

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het creëren van een krachtige en stimulerende leeromgeving in de meeste vakken.
- Het benutten van de formatieve evaluatie om het leerproces vorm te geven.
- De aandacht voor emancipatorisch leren.
- De implementatie en opvolging van de deskundigheidsbevordering.
- De ICT-integratie in het leerproces van de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De systematische aanpak van de kwaliteitszorg op school- en vakniveau.
- De opvolging van onderwijskundige processen.
- Het versterken van de ontwikkelingsdynamiek.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor beeldende en architecturale vorming in kso tweede graad in de studierichting Beeldende en architecturale vorming.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in aso derde graad in de pool wiskunde.
- De bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 KSO Beeldende en architecturale vorming		beeldende en architecturale vorming
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	wiskunde	wiskunde

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-01-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Wendy FRANQUET de inspecteur-verslaggever	Stefan THIELS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	